

Tweede Kamer, Goed bestuur en toezicht in de zorg (+ IGJ en zorgfraude)

VERSLAG VAN EEN COMMISSIEDEBAT

Concept

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft op 24 september 2026 overleg gevoerd met mevrouw Sterk, minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, over:

- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 15 april 2025 inzake reactie op verzoek commissie over IGJ-onderzoek naar behandelregime ggz-instelling Parnassia (25424, nr. 732);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 3 juni 2025 inzake standen van de uitvoering op het VWS-domein 2025 (29362, nr. 379);
- de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 4 juli 2025 inzake afschrift van brieven over de aanpak van het kabinet van fraude en criminaliteit in zorg en onderwijs (28828, nr. 160);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 10 september 2025 inzake stand van zaken herijken kwaliteitstaken van het Zorginstituut Nederland (25268, nr. 244);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 3 oktober 2025 inzake extra middelen voor de aanpak van zorgfraude (28828, nr. 161);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 11 december 2025 inzake werkplan Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd 2026 (34477, nr. 92);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 13 februari 2026 inzake fraude met evc-certificaten en andere bewijsstukken (28828, nr. 162);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 31 maart 2026 inzake jaarbeeld 2025 van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) (33149, nr. 77);
- de brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport d.d. 11 mei 2026 inzake invoeringstoets openbare jaarverantwoording door zorgaanbieders (34767, nr. 69);
- de brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport d.d. 8 juni 2026 inzake versterkte en samenhangende aanpak van zorgfraude (28828, nr. 163);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 15 juni 2026 inzake standen van de uitvoering VWS 2026 (29362, nr. 404);
- de brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport d.d. 17 juni 2026 inzake kabinetsreactie op het bericht Drugs, vechtpartijen en gebrek aan controle (28828, nr. 164);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 29 juni 2026 inzake reactie op verzoek commissie over het bericht Fabrikant negeert signalen over falend hartimplantaat, patiënten niet geïnformeerd (32793, nr. 910);

- de brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport d.d. 3 juli 2026 inzake aanscherpingen wetsvoorstel Wet integrale bedrijfsvoering zorg- en jeugdhulpaanbieders (36686, nr. 9);
- de brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport d.d. 1 september 2026 inzake reactie op verzoek commissie over goed bestuur en toezicht in de zorg (32012, nr. 66);
- de brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport d.d. 10 september 2026 inzake aanvullende maatregelen op ministeriële aanpak ondermijning in de zorg (28828, nr. 167);
- de brief van de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport d.d. 10 september 2026 inzake reactie op verzoek commissie over het artikel in de Gelderlander over celstraf na valse zorgdiploma's (28828, nr. 168);
- de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 18 september 2026 inzake antwoorden op vragen commissie over standen van de uitvoering VWS 2026 (Kamerstuk 29362-404) (29362, nr. 410).

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Mohandis

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Esmeijer

Voorzitter: Synhaeve
Griffier: Sjerp

Aanwezig zijn tien leden der Kamer, te weten: Van Brenk, Bushoff, Claassen,
Coenradie, Dobbe, Van Houwelingen, Van Meetelen, Synhaeve, Tijmstra en Wendel,

en mevrouw Sterk, minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport.

Aanvang 17.30 uur.

De voorzitter:

Goedenavond iedereen. Ik open de vergadering. Aan de orde is het commissiedebat over goed bestuur en toezicht in de zorg, inclusief IGJ en zorgfraude. Ik heet allereerst de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, mevrouw Sterk, van harte welkom. Welkom aan de mensen op de publieke tribune en degenen die het debat digitaal volgen.

Aan de zijde van de Kamercommissie zijn aanwezig mevrouw Wendel namens de VVD, de heer Claassen namens de Groep Markuszower, mevrouw Dobbe namens de SP, mevrouw Van Brenk namens 50PLUS, mevrouw Tijmstra namens het CDA, de heer Bushoff namens PRO, mevrouw Van Meetelen namens de PVV, mevrouw Coenradie namens JA21 en de heer Van Houwelingen namens Forum voor Democratie. De spreektijd in de eerste termijn is vastgesteld op vier minuten per fractie. Met het oog op de tijd stel ik voor om drie interrupties in de eerste termijn van de Kamer toe te staan en ik verzoek u daarbij de interrupties kort en bondig te houden.

We gaan qua volgorde wel een heel klein beetje schuiven omdat verschillende mensen eerder wegmoeten. Dat betekent dat we beginnen met de heer Claassen. Hij is aan het woord voor zijn inbreng in de eerste termijn.

De heer **Claassen** (Groep Markuszower):

Voorzitter. Ik stel me zomaar voor dat dit debat een proloog is voor een wet die gaat komen die dit allemaal gaat regelen, maar toch is het goed om een paar belangrijke dingen te noemen.

We hebben vier minuten per fractie — ik ga snel praten, want anders ga ik het niet halen — voor een probleem dat het OM grofweg op 10 miljard per jaar schat, ruim 40 miljoen euro per seconde dat ik hier zit. 40 miljoen euro per seconde dat ik hier zit, laat het even tot u doordringen. De wet die dat gaat regelen, zal pas in 2028 in werking treden, schat ik in. De bezuiniging staat in de begroting, de antwoorden liggen klaar en wat wij hier zeggen, zal daar waarschijnlijk nog niet zo heel veel aan veranderen. Het heeft toch een klein beetje iets — ik wil niet denigrerend zijn — van een toneelstukje. Dus laat me beginnen met een sprookje. De wolf ligt in grootmoeders bed met haar muts op. Roodkapje vraagt naar de grote oren, de grote ogen, de grote handen en krijgt elke keer een geruststellend antwoord. Wie een zorgbedrijfje wil beginnen, heeft overal een antwoord op: ik heb mijn certificaten, een diploma, een vog. Op papier klopt alles.

Het kabinet wil strenger zijn aan de poort: een vergunningsplicht voor iedereen, vog, Bibob, controlegesprekken vanaf 2027 en de wet dan in 2028. Bij veertien opleiders had bijna een derde van de onderzochte evc-diploma's een hoog frauderisico. Het CIBG startte vorig jaar tot oktober zes Bibob-onderzoeken en op 31 juli verbood de rechter de zorgkantoren van Menzis om bij de inkoop een Bibob te eisen. Hoelang duurt dit? Het onderzoek bij Isala loopt sinds 2022. Op 10 september deed de FIOD acht doorzoekingen bij cardiologen — dat zijn dokters die naar uw hart kijken — van het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis en het CWZ na tips en mediaberichten. Screen declaraties voor uitbetaling met data-analyse en AI. Stuur zorgauditors onaangekondigd naar nieuwe en risicovolle aanbieders. Kan de minister dat alvast toezeggen?

Zulke signalen krijgen we ook van burgers. Er is steeds hetzelfde patroon. Een zoon wiens vader vorig jaar in een verpleeghuis overleed, krijgt een declaratieoverzicht vol nullen en achter één nul zit €51,84 gedeclareerd door een mondzorgaanbieder die zijn vader eigenlijk helemaal niet wilde. Wie helpt? De NZa helpt niet, de Arbeidsinspectie sloot zijn melding en meldde dat acht maanden later met excuses. De politie heeft geen capaciteit, en toen hij bleef bellen, kreeg hij een telefonische blokkade bij de NZa en het Landelijk Meldpunt Zorg wegens ongepast gedrag. Als je niet gehoord wordt, dan kun je daar inderdaad helemaal gek van worden. De toenmalige staatssecretaris heeft het in februari zelf gezegd: iedereen moet van loket naar loket. Wil de minister toezeggen dat een melding die zonder inhoudelijk onderzoek langs drie instanties is gegaan, bij één instantie met doorzettingsmacht belandt?

De motie-Bushoff, die ik mee heb ondertekend, vroeg één doel voor de begroting 2027: minstens 1% van het fraudebedrag behouden voor de zorg. Het kabinet in juni: "Ingewikkeld uitvoerbaar. We hebben wel indicatoren, maar geen streefwaarden. Allemaal lastig." De begroting heeft een hoofdstuk Geld voor de zorg, blijft in de zorg. Dat is geen doel, maar wel een taakstelling: 50 miljoen structureel. De uitwerking moeten we nog gaan bepalen. Volgend jaar 10 miljoen erin en 25 miljoen eruit. Volgens

de Kamer kan dat niet, maar het staat al in de begroting. Wij vragen streefwaarden voor voorkomen, schade en teruggehaald zorggeld een-op-een terug naar de zorg.

In de Wibz vervalt het winstuitkeringsverbod. Wij vinden dat het eigenlijk wel van tevoren geregeld zou moeten worden, de maximering ervan, gewoon een vastgelegd bedrag, en dat het niet per AMvB geregeld zou moeten worden.

Dezelfde begroting belooft meer capaciteit bij toezichthouders en verlaagt tegelijkertijd het personeelsbudget van de inspectie, die van 950 naar 650 mensen gaat. Hoe zij dat inricht, is volgens de minister aan de inspectie zelf. Hoe houdt zij duurzaamheid als toezichtthema, groene zorg met zo min mogelijk impact op klimaat en milieu, overeind als de capaciteit er gewoon niet is? Je zou eigenlijk moeten kijken naar kwaliteit, veiligheid en fraude en niet naar die andere flauwekul. Wil de minister met de IGJ afspreken dat klimaat en milieu in het werkplan voor 2027 geen toezichtthema meer zijn? Dan kunnen we de echte problemen in Nederland oplossen.

De voorzitter:

Rondt u af?

De heer Claassen (Groep Markuszower):

Dat ga ik nu doen. In het sprookje hoort de jager gesnurk dat niet klopt. Hij vraagt de wolf niet om zijn papieren, hij bouwt geen meldpunt, hij wacht niet tot 2028. Hij gaat naar binnen en grootmoeder komt er levend uit. In gewoon Nederlands verzoeken wij de minister: controleer voordat er wordt uitbetaald, geef één instantie de macht om door te pakken en laat de inspectie op wolven jagen in plaats van op het klimaat, want anders blijft het debat wat het nu is, namelijk een toneelstukje. In het sprookje wint de jager, maar in Nederland wint de wolf.

De voorzitter:

Een interruptie van mevrouw Van Brenk.

Mevrouw Van Brenk (50PLUS):

De heer Claassen meldde al over de winsten: er staat nu een bescheiden maar voldoende aantrekkelijk rendement. Dat lijkt ons wel heel moeilijk te controleren. Wat is bescheiden? Wat de een bescheiden vindt, vindt de ander niet bescheiden. Volgens mij is een van de grote punten ook dat je elkaar diensten kan declareren. Dus als ik een organisatie heb en ik heb een stel bv'tjes, dan zorg ik ervoor dat de ene bv diensten levert, want daar kan ik geld aan verdienen. Dat is ook een manier van winst maken. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het een beetje in de klauwen gehouden wordt?

De heer Claassen (Groep Markuszower):

Het makkelijke antwoord is: door het af te schaffen. Maar daar zitten een heleboel haken en ogen aan. Stel je voor: je hebt een tandartspraktijk, je loopt richting de 65 en je wilt ermee stoppen. Dan is het geld dat je daarvoor aan de kant hebt gezet, wat je gaat gebruiken voor je pensioen, eigenlijk een vorm van winstuitkering. Daar moet wel rekening mee gehouden worden. Ik zie dat nog wat weinig terug in het voorstel. Als we het over die wet gaan hebben, denk ik dat we het maar eens met elkaar moeten hebben over hoe we dat moeten doen. Het punt dat ik inbracht is het volgende. Als we inderdaad gaan zeggen dat die winstuitkering ergens moet ... U gebruikte het juiste woord, maar ik heb dat zo even niet paraat. Bescheiden, ja! U vroeg wat dat was, want

dat is niet te controleren. Daarom zei ik net: kunnen we niet beter een afspraak maken over hoe hoog het dan moet zijn? Want helemaal nul kan niet, vanwege het voorbeeld dat ik net gaf, of er moet een oplossing voor bedacht worden. "Bescheiden" is niet te meten, dus zet het vast. Laten we dat ook niet per AMvB regelen, maar gewoon meteen strak in de wet.

De voorzitter:

Dank u wel. Laten we met elkaar kijken of we én de vraagstelling én de antwoorden een beetje kort en bondig kunnen houden. Mevrouw Dobbe van de SP.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel, voorzitter. Zorg is geen markt, en toch is van onze zorg een markt gemaakt. Dat is een probleem, want de markt heeft de zorg niet beter en goedkoper gemaakt, maar duurder en slechter. Zorggeld lekt weg via winsten, via fraude, via alle onnodige bureaucratie die bij die markt hoort. Het voegt niets toe aan de kwaliteit van zorg. Het voegt ook niets toe aan de beschikbaarheid van zorg. Het maakt het werk van zorgverleners zwaarder en minder leuk, en de kwaliteit en beschikbaarheid van zorg kachelt achteruit omdat zorgverleners het niet meer aankunnen. Het kabinet dreigt het erger te maken in plaats van beter.

Laten we beginnen met sprinkhaankapitalisten in de zorg, met private equity in de zorg. Private equity groeit snel. In de mondzorg gaat het om een kwart. Private equity is nu bij meer dan de helft van de grotere overnames in de zorg betrokken. Maar dit kabinet weigert om zelfs maar een specifieke aanpak op te stellen, ondanks oproepen van de Kamer om private equity te verbieden. Ik vind dat onbegrijpelijk. Want wat doen sprinkhaankapitalisten, wier enige bestaansdoel het is om geld te verdienen aan de zorg, in de zorg? Waarom weigert het kabinet om dit aan te pakken? Gaat het kabinet dit eindelijk doen?

Een tweede punt is de winstmakerij in de zorg. Ik vind het bizar dat het kabinet er niet voor lijkt te kiezen om de winstuitkeringen in de zorg af te schaffen, maar om de mogelijkheden voor winstuitkeringen in de zorg uit te breiden. Waar dat nu niet kan, kan het zo meteen wel. Dat vind ik echt de verkeerde afslag. Dat betekent dus dat er meer winst zal worden uitgekeerd. Wat is daar in vredesnaam het idee achter? Hoe wordt de zorg daar beter van? Dit gaat er alleen maar voor zorgen dat meer geld dat bedoeld is voor de zorg, niet meer naar de zorg gaat maar naar winsten.

Ik heb de volgende vragen aan de minister. Waarom doet ze dit? Is ze bereid om winstuitkeringen te verbieden in plaats van uit te breiden? Want dat is ook een optie. Wat gaat ze doen om het wegsluizen van winsten, bijvoorbeeld door middel van bv-constructies met vastgoed, tegen te gaan? Mevrouw Van Brenk refereerde er net al even aan. Wat gaat ze daaraan doen? Ook daarover is al eerder een motie van mij aangenomen.

Wat betekent dit voor de kwaliteit van zorg? Want daarop is altijd het antwoord: daar gaat de IGJ op controleren, want daar gaat de inspectie over. Maar waar gaat het kabinet op bezuinigen, behalve op de zorg? Op de IGJ. In 2032 moeten 300 van de 950 banen verdwenen zijn. Ondertussen lukt het de inspectie nu al niet om op tijd op te treden bij misstanden. Hoe kijkt de minister daarnaar? Waarom gebeurt dit?

Dan de 10 miljard aan zorgfraude. Elk kabinet zegt dit te willen aanpakken, maar het lukt niet. Ik denk dat dat niet lukt omdat je, als je dat wilt aanpakken, ook de markt in de zorg moet aanpakken. Is het kabinet bereid om eindelijk te onderzoeken hoeveel die marktwerking in de zorg daadwerkelijk kost? Hoeveel kosten al die aanbestedingen? Hoeveel kosten al die consultants die hier de hele dag mee bezig zijn, en de gemeenten en allerlei anderen? Hoeveel kost het nu daadwerkelijk? Is het kabinet bereid om te onderzoeken welk effect de marktwerking in de zorg heeft op zorgfraude en het voorkomen daarvan?

ExpertCare is een voorbeeld waardoor we helaas weten hoe schadelijk marktwerking in de zorg is. Deze week bleek dat ook de laatste twee zorgvilla's aan het eind van dit jaar gaan sluiten, zonder dat er voor ieder kind een plek is gevonden. Ik zou de minister daarom willen oproepen: als het zorgsysteem en de principes van marktwerking wringen met de belangen van kinderen, kies dan voor de kinderen. Vervang het bestuur van ExpertCare en doe wat nodig is om deze essentiële zorg in stand te houden.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dat leidt tot een vraag van de heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen (FVD):

Ja, ik heb één vraag. We gaan het hier waarschijnlijk niet over eens worden, maar toch. Ik ben het natuurlijk eens met mevrouw Dobbe dat hoe het met ExpertCare is gegaan, schandalig is, maar is winst nou altijd slecht in de zorg? Ik kan me voorstellen dat er ondernemers zijn in de jeugdzorg — we gaan straks die wet behandelen — die inderdaad worden gemotiveerd door winst, omdat ze winst willen maken, en die misschien een heel goed product leveren, waar mensen tevreden over zijn, voor een lage prijs, en dus veel winst maken. Dan is dat toch een win-winsituatie? Oké, er wordt veel verdiend, maar er wordt ook veel zorg geleverd voor een lage prijs. Winst maken is toch op zich niet slecht of fout?

Mevrouw Dobbe (SP):

Dat vraagt u aan mij, meneer Van Houwelingen? Ik dacht: misschien heeft u al een paar jaar lang onze standpunten niet doorgenomen. Ongeveer het ergste wat er is gebeurd in de afgelopen tien à twintig jaar, is het invoeren van marktwerking in de zorg. Dat heeft geleid tot winstmakerij in de zorg. De zorg is gewoon een publieke dienst, die voor iedereen toegankelijk zou moeten zijn en die door ons allemaal georganiseerd moet worden. De marktwerking en de winstmakerij hebben niets dan ellende gebracht in de zorg. Er is zo veel bureaucratie bij gekomen! Zoveel geld voor zorg gaat niet naar zorg! Ondernemers in de zorg hoeven geen winstprikkel te hebben om goede zorg te leveren; ze moeten dat gewoon doen. Als je dat niet wilt, als je per se winst wilt maken, dan moet je dat maar ergens anders doen. Dat doe je niet in de zorg, van ons zorggeld. Ik vind echt dat de meest foute beslissing was om onze zorg over te laten aan de markt. Iedereen die iets anders kan aantonen, die kan aantonen dat dit tot positieve ontwikkelingen heeft geleid, dat de zorg hier beter van is geworden, dat het goedkoper is geworden ... Nou, die moet ik nog horen.

De voorzitter:

Dat leidt tot een vervolgvraag van de heer Van Houwelingen.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):

Ja. Het antwoord verbaast me ook niet. Inderdaad, je wilt ook niet iemand in de zorg die alleen maar op winst gericht is, maar winst als prikkel — ik vind dat ook een vervelend woord — kan natuurlijk ook positieve effecten hebben. Ik denk niet dat stelsels waarin helemaal geen winst mag worden gemaakt, per se beter zijn. Dat is bijvoorbeeld in Groot-Brittannië het geval. Ik stel toch de volgende vraag, want hier gaat straks het wetsvoorstel over. Als je die winstprikkel wegneemt, komt er pas bureaucratie om de hoek kijken, volgens mij. Wat normaal vraag en aanbod is, moet je dan gaan reguleren. We hebben daar die technische briefing over gehad. Dan moet je gaan bekijken: worden er overwinsten gemaakt? Dan moet je alles gaan dichtreguleren. Dan ontstaat er juist een enorm bureaucratische moloch — dat is onvermijdelijk — die ook weer het werkplezier vermindert. Ik denk dus dat het niet zo simpel is als mevrouw Dobbe stelt. Dat is mijn vraag. Ik ben gewoon benieuwd of ... Dat is mijn vraag, en dan hou ik erover op.

De **voorzitter**:

Mevrouw Dobbe. Nogmaals, laten we proberen om korte vragen te stellen en kort te antwoorden.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Voorzitter. Ik vind deze vraag onnavolgbaar, sorry. Ik vind de redenering ook onnavolgbaar, dus de redenering dat er een prikkel moet zijn om winst te maken in de zorg om betere zorg te bieden, en dat het leidt tot een soort bureaucratisch monster als je geen winst mag uitkeren. Het tegenovergestelde hebben we gezien. Van de zorg is een markt gemaakt, terwijl de zorg geen markt is. En wat hebben we gezien: toegenomen bureaucratie, toegenomen kosten, toegenomen aanbestedingen, aanbestedingsspecialisten, marktconsultaties, mensen die de hele dag bezig zijn met het organiseren van de zorg. Zorgverleners worden er knettergek van. Volgens mij is het juist heel simpel: als je zorg wilt geven, regelen we dat en betalen we daarvoor. Alle prikkels eruit. Alle markt eruit. Volgens mij is dat een stuk makkelijker en een stuk beter.

De heer **Claassen** (Groep Markuszower):

Om het debat zuiver te houden, is mijn vraag aan mevrouw Dobbe of het nu gaat over winsten of winstuitkeringen. Ik merkte eerder in andere debatten namelijk dat dat door elkaar gaat lopen. Dus spreken we nu over winsten — want je kunt ook winst maken om je bedrijf beter te maken — of over winstuitkeringen waar anderen zich mee verrijken? Ziet mevrouw Dobbe daar een verschil tussen?

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Ik zie daar zeker een verschil tussen. In mijn betoog had ik het over winstuitkeringen en ging het erover dat het kabinet daarin een verkeerde afslag neemt, door nog meer winstuitkeringen mogelijk te maken in de zorg. Volgens mij is dat echt de verkeerde afslag. Volgens mij moet je daarvan af. Dat betekent namelijk dat geld dat bedoelt is voor de zorg, uit de zorg verdwijnt.

Dan heb je nog de winstmakerij in de zorg. Ik denk dat het goed is ... Als je ergens in moet investeren en je daar even voor moet sparen, en als je dan vervolgens dat geld gebruikt ... Dat noemen ze dan ook winsten. Dat kan. Dat vind ik oké. Maar soms loopt het echt de spuigaten uit. Dat moet veel meer gereguleerd worden. Maar ik vind het echt

een foute afslag om toe te staan dat dat uitgekeerd wordt, waardoor dat zorggeld uit de zorg verdwijnt, omdat mensen anders niet genoeg prikkels zouden hebben om goede zorg te verlenen.

De voorzitter:

Een vervolgvraag van de heer Claassen.

De heer Claassen (Groep Markuszower):

Precies. In een andere tijd dat ik over dit onderwerp sprak, zei ik nog heel vaak: die winstuitkeringen moeten naar nul. Ik ben daar een beetje op teruggekomen. Zoals ik net zei in mijn inbreng, heb je ook te maken met zelfstandige praktijken. Als die willen stoppen, moet er wel geld zijn. Als ze dat doen, als ze dus geld dat ze gespaard hebben aan zichzelf uitkeren, is dat een vorm van winstuitkering. Hoe kijkt mevrouw Dobbe daarnaar?

Mevrouw Dobbe (SP):

Ik denk dat een oplossing daarvoor niet zou moeten zijn dat we dan maar winstuitkering in de hele zorgsector mogelijk moeten maken, zoals het kabinet nu wil. Als hierdoor problemen ontstaan ... Als er zorgverleners in de knel komen die goede zorg hebben verleend, op een goede manier, zonder zorggeld te verspillen — wat u noemt zou een voorbeeld kunnen zijn, maar daar moet ik me echt in verdiepen — dan moet je daarvoor uitzonderingen maken. Maar je gaat er dan niet voor zorgen dat de hele sector allerlei winst kan maken en dat dat geld uitgekeerd kan worden aan aandeelhouders of weet ik veel wie, waardoor er allemaal zorggeld verdwijnt. Dat lijkt me daar niet de oplossing voor.

De voorzitter:

Dat brengt ons bij mevrouw Coenradie voor haar bijdrage in de eerste termijn.

Mevrouw Coenradie (JA21):

Voorzitter. Ik ben een van de weinigen die zo meteen gelijk weg moet in verband met een ander debat. Excuus daarvoor. Ik kijk natuurlijk wel uit naar de antwoorden die we krijgen.

Voorzitter. Over de schatting van jaarlijks 10 miljard euro aan zorgfraude is inmiddels al heel veel gezegd. Gelukkig zijn we het er allemaal over eens dat dat echt klaar moet zijn. Maar wat mij misschien nog wel meer opviel bij dit debat, is de enorme berg aan input die wij vanuit de zorgsector hebben ontvangen. Enorm veel organisaties trekken aan de bel. Hun boodschap is eigenlijk heel overeenkomstig: aan de voorkant moeten we strenger zijn, informatie zit opgesloten in allerlei hokjes en wie daadwerkelijk wordt gepakt, kan veel te vaak via een andere constructie weer verder, de sancties zijn totaal niet afschrikwekkend genoeg.

Voorzitter. Ik ben enorm geschrokken van het onderzoek van het RIEC Oost-Nederland. Daarin worden enorm veel verdachte transacties beschreven, een totale geldstroom van ruim 71 miljoen euro. Het RIEC schetste een casus van een zorguitzendbureau dat op papier ongeveer 20 miljoen euro omzet draait. Jongemannen uit het drugsmilieu worden op papier zorg-zzp'er. Contant drugsgeld wordt ingeruild voor giraal geld. Er worden miljoenen tussen rekeningen rondgepompt en geld verdwijnt naar bedrijven en vastgoed in het buitenland. De zorg wordt natuurlijk nauwelijks geleverd.

Mijn verzoek aan de minister is heel simpel. Reageer concreet op al hun voorstellen, dus niet alleen die over de voorkant. Kom met deadlines: wanneer gaat u wat doen en wat gaat u dan doen? En vooral: wat niet en waarom niet? Maar JA21 wil er ook echt voor waken dat we de goede zorgondernemer opzadelen met nog meer onnodig papierwerk, omdat criminelen misbruik maken van het systeem. Controleer harder aan de voorkant en straf harder aan de achterkant. Wie willens en wetens zorggeld steelt, moet niet drie maanden later met een nieuwe bv weer aan diezelfde voordeur staan. Kan de minister ervoor zorgen dat fraudeerende aanbieders landelijk en duurzaam uit het stelsel kunnen worden geweerd? Hoe gaat zij zorgen voor zichtbare strafrechtelijke vervolging?

Hetzelfde geldt voor gegevensdeling. Privacy is er om mensen te beschermen, niet om fraudeurs uit de wind te houden. Gemeenten en andere ketenpartners moeten op casusniveau relevante informatie kunnen delen. Wanneer worden die wettelijke blokkades nou eens opgelost?

Voorzitter, dan de IGJ. De inspectie heeft ook een rol zodra zorgfraude leidt tot zorgverwaarlozing of risico's voor kwaliteit en veiligheid. Tegelijk zegt de IGJ zelf dat zij richting 2032 25% tot 30% minder geld beschikbaar heeft en met minder mensen moet werken. Is de minister hier niet gewoon penny wise en pound foolish? Graag een reactie.

Tot slot de meetlat. Het kabinet boekt bij de begroting van 2027 50 miljoen euro structurele opbrengsten in voor de aanpak van zorgfraude, terwijl de Kamer eerder per motie een concrete doelstelling formuleerde van 100 miljoen euro. Hoe rijmt de minister dat? Wanneer krijgen we naast de euro's ook de KPI's voor de aanpak van zorgfraude? En welke zijn dat?

Voorzitter. U hoort het: plannen genoeg, brieven genoeg, signalen genoeg. Nu wil JA21 graag regie, tanden en deadlines van deze minister zien.

Dank.

De **voorzitter**:

Dank u wel.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Er spatte voor mij iets uit het betoog van JA21, omdat wij dat bij de Algemene Politieke Beschouwingen hebben geprobeerd. Wij zoeken iemand die over al die ministeries en organisaties heen daadkracht en lef toont. Zo noemden we dat: daadkracht en lef. We hebben de regeringscommissaris. We hadden eerst de marinier zorgfraude. Dan snapt u wel wat wij willen, zeg maar: een soort terminator die er dwars doorheen gaat en ervoor zorgt dat iedereen samen gaat werken. Zou JA21 daar ook voor zijn?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):

Ik ben op zoek naar die landelijke regie. Dat is erop gebaseerd dat ik zie dat die behoefte er is. Bijna geen enkele zorgpartij zegt: laat maar zitten, dat hoef ik niet. Men vraagt daarnaar die landelijke regiefunctie. Eigenlijk vraagt men ook naar een andere financieringsconstructie. Dat is misschien niet helemaal voor dit debat. De vraag is alleen, als we daarover door zouden praten, hoe die landelijke regiefunctie eruit moet

zien en waar die dan ligt. In de basis, zou ik zeggen, ligt die toch ook bij de minister. Maar als die de functie niet kan oppakken, moeten denk ik met elkaar kijken wat we daarvan vinden en of dat anders belegd zou moeten worden. Het lijkt me evident dat er een regiefunctie moet komen, iemand die echt luistert naar de input van het zorgveld.

De heer **Bushoff** (PRO):

Ik hoor mevrouw Coenradie van JA21 ook zeggen: eigenlijk zijn de sancties die we nu hebben niet afschrikwekkend genoeg. Zou JA21 er dan ook wat voor voelen om de koppeling te maken met het strafrecht, bijvoorbeeld bij overtredingen van de Wet integere bedrijfsvoering zorgaanbieders?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):

Ja. Kortweg gezegd ja. Ik denk dat het belangrijk is om te bekijken hoe we het gaan voorkomen. We hebben niet voor niets een technische sessie met elkaar gehad gisteren. Aan de voorkant moeten we, volgens mij, goed kijken naar hoe we dit gaan voorkomen. Maar ja, heel eerlijk gezegd zien we ook een beetje een sneeuwbaaleffect. Op het moment dat je ziet dat er straffeloosheid is, dat er geen consequenties zijn en dat het eigenlijk best wel loont, is het ook aantrekkelijk voor een ander om dit te doen. Het gaat dus wel hand in hand. Ik geloof ook heel erg in de preventieve werking. We moeten dus aan de voorkant goed kijken hoe we het kunnen voorkomen. Het is eigenlijk dus en-en, maar: ja.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dat brengt ons bij mevrouw Wendel voor haar bijdrage in de eerste termijn.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Dank, voorzitter. Vandaag spreken we over goed bestuur in de zorg, toezicht in de zorg en zorgfraude. Daarom zal ik vandaag stilstaan bij deze drie onderwerpen. Uiteraard start ik met zorgfraude, want zo kent u mij. Vervolgens ga ik naar het toezicht in de zorg. Ik wil ook stilstaan bij goed bestuur in de zorg, want ik vind dat dat vandaag niet ondergesneeuwd mag raken.

Allereerst. De VVD vindt het onacceptabel dat er gefraudeerd wordt met zorggeld. Ik doel dan op criminelen die doelbewust de zorg misbruiken voor hun eigen gewin. De georganiseerde criminaliteit stopt publiek geld in haar zakken over de rug van kwetsbare mensen. Vandaag focus ik mij even heel specifiek op pgb-fraude. Fraude met pgb's moeten we zo veel mogelijk voorkomen en keihard aanpakken. Met de motie-Wendel/Coenradie hebben we een belangrijke stap gezet. Zorgaanbieder en vertegenwoordiger mogen niet meer dezelfde persoon of organisatie zijn. Nu is het tijd voor de volgende stap. De VVD wil een volledig verbod op pgb-bemiddelingsbureaus. Het ene na het andere pgb-bemiddelingsbureau springt als een paddenstoel uit de grond. De minister en haar voorganger zijn al jaren bezig om te bedenken hoe zij malafide pgb-bemiddelingsbureaus kunnen aanpakken, maar laten we eerlijk zijn: het slaat nog geen deuk in een pakje boter. Door deze vele bemiddelingsbureaus wordt niet alleen op grote schaal gefraudeerd. Ze passen ook überhaupt niet bij de bedoeling van het pgb. De VVD wil terug naar het pgb zoals het bedoeld was toen het in 1995 door onze partij in het leven werd geroepen. Daar wil ik wel één duidelijke kanttekening bij plaatsen: de VVD ziet wel degelijk meerwaarde in de arbeidsbemiddeling voor mensen met een pgb die zorgpersoneel zoeken. Het personeel moet dan wel direct bij de budgethouder in dienst gaan. Kan de minister toezeggen een verbod op pgb-

bemiddelingsbureaus uit te gaan werken?

Dan mijn tweede punt: toezicht op zorgfraude. De VVD vindt het nog steeds onbegrijpelijk dat het specialistische zorgfraudeteam is opgedoekt. Ik vraag mij af hoe de aanpak van zorgfraude nu beter in plaats van slechter wordt. Vanuit het veld bereiken ons zorgelijke signalen, aangezien mensen in de praktijk enorm hechten aan dit team. Het is een team dat niet enkel is gericht op eindeloze verbetertrajecten van soms wel acht jaar. Het is ook een team dat criminelen die doelbewust de zorg in gaan, gewoon aanpakt. Is de minister het met de VVD eens dat het opdoeken van het team IBZ een stap in de verkeerde richting is?

Daarnaast zijn toezicht en handhaving niet alleen op landelijk niveau, maar ook lokaal belangrijk. Veel gemeenten houden tijdens de contractfase geen toezicht en handhaven niet. Hoe gaat de minister die gemeenten ertoe aanzetten om het toezicht en de rechtmatigheid op het gebied van de jeugdhulp en de Wmo vorm te geven?

Tot slot een punt dat volledig losstaat van fraude: regeldruk in de zorg. Dat de administratieve lasten in de zorg té hoog zijn, is een van de redenen dat zorgverleners minder tijd hebben voor de patiënt. Wij moedigen het doel om de administratietijd te halveren dan ook aan. Dit vergroot het werkplezier en vermindert de uitstroom van zorgprofessionals. Een groot deel van de regeldruk wordt echter veroorzaakt door de zorgbestuurders zelf. Zij mijden alle risico's omdat ze geen rugdekking voelen als er een keer wat fout gaat, niet van de politiek en niet van de maatschappelijke opinie, terwijl een risicoloos leven heus niet per se een leuker leven is. Ik noem een paar onzinnige regels: je mag geen taart meenemen voor iemand die niet jouw familie is; iedere patiënt moet zijn eigen stripje paracetamol hebben; zorginstellingen mogen niet gewoon algemene paracetamol verstrekken als iemand die nodig heeft; cliënten mogen geen bloemen of planten op de kamer hebben en mensen mogen geen eigen koffiezetapparaat meenemen. Ik wil de minister vragen hoe zij ervoor gaat zorgen dat bestuurders stoppen met het opleggen van allerlei extra regels bovenop alle regels die er zijn. Overigens wil de VVD er daar ook veel van schrappen. Waarom denkt de minister dat zorgbestuurders vaak aan de voorzichtige kant zijn? Hoe zorgt de minister dat bestuurders wel voldoende rugdekking voelen? Hoe kijkt de minister naar het feit dat toezicht is ingericht op incidenten? Iedere regel is er om risico uit te sluiten, maar de VVD vindt dat daarmee veel vrijheid, kansen en ruimte weggenomen wordt.

Dank, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dat leidt tot verschillende vragen. Ik begin met mevrouw Van Brenk.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Mevrouw Wendel is fanatiek in het bestrijden van zorgfraude. Volgens mij hebben we al met een heleboel organisaties kennisgemaakt die zich daarvoor in willen zetten. Eén van de organisaties, Vektis, verstuurt declaraties en zegt geldstromen die rare en vreemde bewegingen vertonen, prima te kunnen traceren. Nu wordt echter het gebruik van gegevens bestraft, terwijl eigenlijk het verkeerde gebruik van gegevens bestraft zou moeten worden. We laten dus heel veel kansen liggen. Ziet de VVD hier ook kansen?

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Ja, ik ben het volledig met mevrouw Van Brenk eens. Eén van de redenen dat ik heel graag de Tweede Kamer in wilde, is de volgende. In de dagelijkse praktijk was ik bezig met het aanpakken van zorgfraude. Wat mij enorm ergerde, en misschien nog wel meer is gaan ergeren, is dat ik weet dat daar vandaag de dag nog steeds cliënten zitten omdat wij het niet konden aanpakken, omdat criminelen door de overheid werden beschermd, omdat informatie niet gedeeld mocht worden. We hebben het rapport klaarliggen, maar we mochten het niet delen. Ondertussen lachen de criminelen ons uit. Samen met mevrouw Van Brenk heb ik al een aantal moties ingediend. Ik denk dat we als VVD ook een mooi stuk in het coalitieakkoord hebben gekregen. Ik zal samen met mevrouw Van Brenk blijven optrekken om dit aan te pakken, want dit is echt onuitlegbaar.

De heer **Bushoff** (PRO):

Supermooi dat de VVD en 50PLUS samen optrekken, maar we hebben daarmee nog geen meerderheid in de Kamer. Ik ga kijken of ik ook nog samen met de VVD iets kan bewerkstelligen. Allereerst: voelt de VVD ook iets voor bijvoorbeeld een koppeling met het strafrecht wanneer regels uit de aankomende Wibz worden overtreden? Laat ik daarmee beginnen.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Ja. Tijdens de afgelopen begrotingsbehandeling heb ik toevallig ook samen met mevrouw Van Brenk een motie ingediend. Wij vinden dat zorgfraude veel vaker strafrechtelijk moet worden aangepakt. Gisteren hebben we het hier ook over gehad in een gesprek met een aantal mensen die in de praktijk bezig zijn met zorgfraude. We hebben gesproken over de capaciteit; daar hebben we gisteren het een en ander over gehoord. Ik heb wel een kanttekening. Ik vind het belangrijk dat de allereerste prioriteit ligt bij criminelen die doelbewust de zorg in gaan, puur en alleen voor hun eigen gewin, en daar misbruik maken van kwetsbare mensen. Ik wil het dus wel inrichten op een manier waarmee we echt de grote boeven pakken.

De **voorzitter**:

Verschillende leden hadden nog vragen. Eerst mevrouw Dobbe. Sorry, de heer Bushoff heeft nog een vervolgvraag. Dit is tevens zijn laatste interruptie. Hij wil deze toch niet gebruiken, dus dat brengt mij bij mevrouw Dobbe.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

De volgende die de heer Bushoff interrumpeert, moet zorgen voor een meerderheid, begrijp ik. Ik heb een vraag voor mevrouw Wendel. Als het gaat over het aanpakken van die criminelen, ben ik het volstrekt met haar eens. Ik zie ook hoe makkelijk en harteloos dat gaat. Dat moeten we dus echt doen. We willen hier allemaal dat het geld voor de zorg zo veel mogelijk naar zorg gaat. Maar we hebben het ook gehad over het winstuitkeringsverbod. Dat betekent dat zorggeld wordt uitgekeerd als winst. Dat geld verdwijnt vervolgens uit de zorg. Dat is nu voor een deel van de zorg verboden en voor een deel niet. Maar dit kabinet wil het juist voor de hele zorg mogelijk maken om winst uit te keren. Ik vroeg mij af hoe mevrouw Wendel daarnaar kijkt. Gaat dit de zorg beter maken?

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Nederland heeft het op twee na beste zorgstelsel ter wereld. Daar zijn we trots op. Ik denk dat we dat ook mogen zijn als het gaat om de beschikbaarheid van zorg en de

eigen betalingen voor zorg. Ik denk dat we heel erg moeten oppassen dat we het kind niet met het badwater weggooien. Er wordt vaak gedaan alsof ondernemerschap in de zorg hetzelfde is als zorgfraude, maar daar zit een heel groot verschil tussen. Als ik naar de huisarts ga, dan wordt die zorg geleverd door een ondernemer, want huisartsen, de praktijkhouders, zijn ondernemers. Fysiotherapeuten zijn ook ondernemers. Ik vind dat we heel goed moeten focussen op het aanpakken van het rot in het systeem, dus de criminelen waar ik net over sprak, maar de ondernemers die er iedere dag voor zorgen dat er zorg wordt geleverd, moeten we juist omarmen.

De voorzitter:

Een vervolgvraag van mevrouw Dobbe.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel, maar dat was mijn vraag niet. Mijn vraag was: hoe gaat het opheffen van het winstuitkeringsverbod, waardoor er op meer plekken in de zorg winst kan worden uitgekeerd, ook aan aandeelhouders — we weten dat die winst ook naar aandeelhouders gaat — de zorg beter maken? Dat was mijn vraag. Ik vroeg mij af of mevrouw Wendel die vraag kan beantwoorden.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

We gaan binnenkort natuurlijk die wet behandelen. Als ik het goed heb, is er nu onduidelijkheid. Winst wordt op de ene plek verboden en op de andere plek mag het wel. Voor onderaannemers geldt weer wat anders. Er is zo veel vaagheid en onduidelijkheid. Ik denk dat het goed is om die onduidelijkheid weg te halen en voor één aanpak te kiezen.

De voorzitter:

Dit is uw derde en laatste interruptie, mevrouw Dobbe.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Onduidelijkheid kan natuurlijk niet een reden zijn om het systeem zo in te richten dat nog meer zorgaanbieders straks winst kunnen uitkeren, waardoor geld dat bedoeld is voor zorg, uit de zorg verdwijnt. Dat is immers wat er gebeurt met een winstuitkering: die verdwijnt richting aandeelhouders of weet ik veel wie. Onduidelijkheid op zichzelf is geen reden. Maar als je dit zou willen oplossen, kun je ook zeggen: we verbieden het gewoon voor de hele zorg, want dan is het duidelijk. Volgens mij kan dat prima en is dat ook beter voor de zorg. Als mevrouw Wendel niet kan uitleggen hoe dit de zorg beter kan maken, moeten we dan niet onduidelijkheid oplossen door het gewoon niet te doen?

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Stel dat ik een eind met mevrouw Dobbe mee zou willen gaan. "Dat is altijd goed", hoor ik naast me. Ik vind het echter zorgwekkend als de VVD met de SP meegaat. Maar goed, ik ben in een goede bui vandaag, mevrouw Dobbe. Dat zou dus betekenen dat wij het erover eens zouden zijn dat wij een winstuitkeringsverbod zouden moeten hebben. Allemaal leuk en aardig, maar wie gaat dan nog die zorg leveren? Als er geen winst meer uitgekeerd mag worden, wat is dan nog een prikkel om iedere dag zorg te verlenen in het systeem? Ik kom tijdens de vele werkbezoeken die ik afleg, week in, week uit ondernemers tegen die met hart en ziel in de zorg werken. Het is juist belangrijk omdat die marktwerking nou juist ook de basis is van ons zorgsysteem.

Mevrouw **Tijmstra** (CDA):

Ik heb een andere vraag. Ik hoorde mevrouw Wendel spreken over regeldruk. Ze haalde een aantal voorbeelden aan, die gelukkig niet voor alle zorgaanbieders gelden. De aanpak van zorgfraude en de aanscherping van de Wibz hebben in zich dat die regeldruk vergroot wordt voor heel veel organisaties. Dat is een punt waar het CDA scherp op is. We willen daar een goede balans in houden. Hoe kijkt mevrouw Wendel daarnaar?

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Dat ben ik volledig met het CDA eens. We moeten zorgen voor een goede balans. Dat betekent dat we de regels die echt noodzakelijk zijn om een goed systeem in stand te houden, om te zorgen dat we die criminelen uit ons systeem weren, moeten toepassen. Ik zal een voorbeeld noemen. We zien dat zorgkantoren bijvoorbeeld de Wet Bibob niet kunnen toepassen. Dat betekent dus dat die criminelen in de langdurige zorg zich eigenlijk vrij gemakkelijk kunnen vestigen. Dat is een regel die de VVD heel graag zou willen opleggen. Maar ik noemde net ook andere regels, waar we anders tegen aankijken. Als ik naar een kennis in een zorginstelling ga en degene op de kamer ernaast ook zin in een lekker taartje heeft, dan vind ik dat dat mogelijk moet zijn. Zo moeten we zorgen voor een goede balans. De regels die noodzakelijk zijn om criminelen te weren, moeten we invoeren. Overbodige regels moeten we schrappen, om lucht te geven.

De **voorzitter**:

De heer Claassen had ook nog een interruptie. "Dat was een uur geleden", hoor ik hem zeggen. De heer Claassen heeft dus niet langer een interruptie. Dat brengt me bij mevrouw Van Brenk, voor haar bijdrage in de eerste termijn.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Dank, voorzitter. Wij hebben ons tijdens de zomerperiode verdiept in zorgfraude. We hebben met veel organisaties gesproken die hier echt iets aan willen doen. Het is dan verbijsterend om te zien dat er op de begroting een schamele 50 miljoen staat ingeboekt als ambitie om terug te halen. Het gaat om 50 miljoen op miljarden. Dat is weinig ambitieus.

Zorgfraude is meer en meer een onderdeel van zware, georganiseerde criminaliteit. Je hoort bizarre verhalen over witwassen van drugsgeld via zorg, over dagbesteding om wietplanten te kweken en over spookzorg, dus wel declareren, maar geen zorg leveren. Dit gaat ten koste van kwetsbare mensen, die zorg nodig hebben. Je hoort verhalen over zorgondernemers die ook een autobedrijf of een schildersbedrijf hebben. Je hoort verhalen over een wijk in Arnhem waar 800 zorgondernemers zijn. Ieder jaar komen er 15.000 bij. Dit moet stoppen — nu!

Dit kan echt niet langer wachten. Het bestrijkt niet alleen het terrein van VWS, maar ook van Justitie en Veiligheid, BIZA, EZ en SZW. Wat 50PLUS betreft zou het dan ook chefsache moeten zijn. Het gaat hier om miljarden aan zorggeld, gemeenschapsgeld dat in de zakken van criminelen verdwijnt. Het moet absolute topprioriteit hebben. Het is voor ons onbegrijpelijk dat het kabinet wil bezuinigen op ouderenzorg, op huishoudelijke hulp en op gordelroosvaccinaties, en tegelijkertijd weinig urgentie uitstraalt om die verloren miljarden terug te halen. Gebrek aan urgentie uit zich ook in bezuinigingen, opgelegd aan de IGJ. 300 banen verdwijnen. Wat vindt de minister daar nou zelf van?

Voorzitter. Hoe staat het met de uitvoering van onze moties over gegevensdeling met gemeentes en zorgverzekeraars? Er is nog veel meer gegevensdeling nodig, met de Kamer van Koophandel, maar ook met de DJI, met het UWV, met de Belastingdienst, met de FIOD, met de banken en gemeenten. Hoe gaan we dat mogelijk maken? Staat de minister daarvoor open? Ja, we moeten ook informatie delen met DJI. Gedetineerden hoeven namelijk geen zorgpremie te betalen. Criminelen ronselen mensen, claimen dat ze gezeten hebben en krijgen vervolgens de zorgpremie terug, die ze samen delen. Er is geen gegevensdeling mogelijk met DJI, dus het is niet controleerbaar. Wat vindt de minister hier nu van? De Kamer van Koophandel schrijft iemand in als rechtspersoon. Zij mogen niet toetsen, maar wel een signaal afgeven. Daar is echter geen wettelijke grondslag voor, horen wij. Klopt dat, vraag ik de minister. Zo ja, is zij bereid dat te regelen?

Verzekeraars willen de Wet Bibob kunnen toepassen. Hoe kijkt de minister hiertegen aan? Waarom kan dat nog niet? Kan de Wet Bibob ook van toepassing worden op de langdurige zorg? Daar is maar één kleine wetswijziging voor nodig. Wat vindt de minister van het idee om fraudeonderzoekers van verzekeraars de bevoegdheid te geven van een boa? Dan kunnen ze namelijk eindelijk doorpakken. Is het eventueel mogelijk om snelrecht te gaan toepassen op dit soort dossiers? Minister, wat is er mogelijk?

Iedereen kan zorgaanbieder worden. Dat is een van de grootste oorzaken van zorgfraude. Nu wordt er gewerkt aan een wetsvoorstel dat de toetredingseisen versterkt, maar wel pas in 2028. Ik snap dat het juridisch dichtgetimmerd moet zijn, maar dat schiet niet op. Die voordeur moet echt dicht. Daarnaast zouden we deze wet ook willen uitbreiden naar de Jeugdwet en naar de Wmo. Graag een reactie van de minister.

Wij horen dat het uitvoeren van het Waarschuwingsregister problematisch is voor gemeenten. De eisen worden steeds hoger en ze hebben beperkte middelen. Hoe moeten wij hen gaan helpen? Want dit moet toch een keertje gaan lukken.

Daarnaast is iets simpels als een vog-plicht voor bestuurders er nog niet eens. Waarom niet? Zo moeilijk kan het toch niet zijn? Een vrijwilliger in een verpleeghuis moet dit al overleggen. Willen we nu resultaat of niet? Hoe staat het met de uitvoering van onze motie over de mogelijkheid om een Wlz-indicatie in te trekken? Is dat al geregeld?

Voorzitter, ik snap dat ik moet afronden. Er zijn al discussies over winstuitkering. Wij weten niet hoe we moeten gaan controleren op bescheiden maar voldoende aantrekkelijk rendement. Als de minister dat kan uitleggen, graag. Wij kunnen het namelijk niet.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Wendel.

Mevrouw Wendel (VVD):

Ik hoor mevrouw Van Brenk veel over het geld dat omgaat in zorgfraude, dat daardoor uit de zorg lekt. Zo ken ik mevrouw Van Brenk ook. Dat hoor ik haar vaak zeggen. Wat mij nou zo triggert in de zorgfraude is dat juist de meest kwetsbare mensen hierdoor in

de knel komen, omdat ze de zorg die zij enorm nodig hebben niet geleverd krijgen, of omdat ze letterlijk worden uitgebuit of worden geronseld voor de criminaliteit. Kan mevrouw Van Brenk daar eens op ingaan?

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Ik noemde net inderdaad dat dit ten koste gaat van kwetsbare mensen. Wat we gisteren van mevrouw Spanjers hebben gehoord, raakte me echt. We zien dat er uitspraken komen van een rechter, die zegt: er is geen schade berokkend. De slachtoffers worden helemaal niet gezien. Er wordt onvoldoende doorgetrokken wat er aan schade aangericht is door die criminelen. Dat heeft mij heel erg geraakt. Het gaat niet alleen om geld. Geld is rampzalig, want dat betekent dat een aantal mensen geen zorg krijgen, omdat er te weinig geld is. Dat geld is immers naar de verkeerde mensen gegaan. Maar het feit dat mensen voor hun leven lang beschadigd zijn — gisteren zijn voorbeelden genoemd van jongeren die zelfs getackeld werden en vastgezet werden door ongekwalificeerde mensen — is echt rampzalig. Ik denk dat het een van de grootste triggers moet zijn om dit aan te pakken.

De voorzitter:

Dat brengt ons bij mevrouw Tijmstra, voor haar bijdrage in de eerste termijn.

Mevrouw **Tijmstra** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Het onderwerp van dit debat heeft in zich dat we met z'n allen inzoomen op wat er niet goed gaat in de zorg. Ik wil toch beginnen met uitspreken dat ook heel veel wél goed gaat in de zorg en dat heel veel zorgorganisaties iedere dag met heel veel inzet, deskundigheid en integriteit werken aan goede zorg in Nederland. We vinden het ook goed om te zien dat de minister zorgfraude vanaf dag één serieus neemt, snel met een aanpak is gekomen en met verdere aanscherping van de Wibz bezig is. Want we moeten scherp zijn op de kleine groep aanbieders die misbruik maakt van kwetsbare mensen en publiek geld.

Mijn inbreng bestaat uit twee blokken: goed bestuur en toezicht en de aanpak van zorgfraude. Als het gaat over goed bestuur en toezicht, vindt het CDA het goed dat de minister met de Wibz werkt aan scherpere normen voor winstuitkering, waarbij de uitwassen van private equity worden aangepakt. Tegelijkertijd zullen wij bij de wetsbehandeling kritisch kijken naar de gevolgen voor de administratieve lasten, want wat het CDA betreft zetten we het aanpakken van de verkeerde prikkels en malafide constructies op één, zonder goede organisaties onevenredig te belasten met nog meer regeldruk.

Goed bestuur betekent voor het CDA ook dat je verantwoordelijkheid neemt wanneer je als zorgaanbieder besluit te stoppen. In recente casussen van Co-Med en Villa ExpertCare zagen we hoe kwetsbaar cliënten worden als de overdracht van zorg niet tijdig en niet goed geregeld is. De IGJ kan aanbieders vragen zich in te spannen voor een passend alternatief en een plan voor continuïteit, maar onze zorg is of dit wel voldoende afdwingbaar is. Is in wet- en regelgeving concreet genoeg vastgelegd wat de verantwoordelijkheid van een zorgaanbieder is bij discontinuïteit van zorg? Is de minister bereid om te kijken of we dit niet beter met elkaar moeten regelen?

Dan de aanpak van zorgfraude. Voor het CDA begint de aanpak van zorgfraude aan de voorkant met kritische toelating en achteraf met scherpe handhaving. Zorggeld is

bedoeld voor de zorg, niet voor criminelen of malafide ondernemers. Daarom moeten we voorkomen dat verkeerde partijen überhaupt kunnen en zouden willen toetreden tot de zorgmarkt of na eerdere overtredingen eenvoudig opnieuw kunnen beginnen. Wij vinden het dus goed dat er strengere toetredingseisen en een uitbreiding van de vergunningsplicht komen. Daarmee wordt de drempel aan de voordeur verhoogd en wordt beter getoetst wie zorg mag aanbieden. Tegelijkertijd lezen we dat het wetsvoorstel naar verwachting pas in 2028 naar de Kamer komt. Mijn vraag aan de minister is: is het mogelijk om dit naar voren te halen?

In de aanpak van fraude is daarnaast gegevensuitwisseling essentieel. Geen enkele partij kan dit alleen oplossen. Het is daarom frustrerend wanneer een partij signalen heeft over een malafide aanbieder, maar die kennis niet kan delen met andere partijen. Met de Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg ligt er een wettelijke basis om dat wel te doen, namelijk via het Waarschuwingsregister, maar in de praktijk is dat register nog niet operationeel. Welke stappen zet de minister om ervoor te zorgen dat dit register zo snel mogelijk goed gebruikt kan worden? Hoe ondersteunt zij gemeenten daar actief bij?

Ook de politie kan maar zeer beperkt of geen informatie delen, terwijl zij wel een belangrijke signalerende rol hebben bij vermoedens van zorgfraude en zorgcriminaliteit. Wanneer wordt de wettelijke mogelijkheid geregeld om politie-informatie bij vermoedens van zorgfraude te delen met de gemeente, de IGJ en de zorgkantoren?

Tot slot nog een aantal vragen uit de praktijk. Verschillende partijen komen met goede inhoudelijke verbeterpunten. Zo geeft het CIZ aan dat een bredere bevoegdheid kan helpen bij het intrekken van een Wlz-indicatie op het moment dat er sprake is van fraude. De VNG geeft aan dat de wettelijke grondslag voor toezicht anders is geregeld in de Jeugdwet dan in de Wmo, en dat dat het voor toezichthouders in de praktijk heel moeilijk maakt. Rechercheurs bij de inspecties geven aan dat meer ruimte in het verschoningsrecht veel bureaucratie scheelt, waardoor ze meer zaken kunnen behandelen. Mijn vraag aan de minister is: op welke plek worden al dit soort signalen uit het veld besproken en opgepakt? Er komt de komende tijd namelijk veel wetgeving naar de Kamer op allerlei verschillende onderdelen. Mogelijk kan een aantal zaken hiervan meteen meegenomen worden, zodat we ook de snelheid kunnen behouden.

Dank u wel.

De heer **Bushoff** (PRO):

Dan mijn laatste interruptie; die was te verwachten. Voelt het CDA ook iets voor een koppeling tussen de Wet op de economische delicten, de WED, en de Wibz, de Wet integere bedrijfsvoering zorgaanbieders?

Mevrouw **Tijmstra** (CDA):

We vinden het heel interessant om ernaar te kijken. We hebben er ook vragen over gesteld bij de schriftelijke inbreng. Op het moment dat je handhaaft, moet je natuurlijk ook wel gewoon een stok achter de deur hebben. Tegelijkertijd ben ik onvoldoende bekend met het veld van JenV, dus het vraagt bij ons in de fractie ook nog wel wat afstemming. Maar het is absoluut interessant om ernaar te kijken.

De **voorzitter**:

Dat brengt ons bij de bijdrage van de heer Bushoff namens PRO in de eerste termijn.

De heer **Bushoff** (PRO):

Dank u wel, voorzitter. Als het gaat over zorgfraude, gaat het al heel snel over astronomische bedragen die we kwijt zijn aan zorgfraude, maar daarachter schuilt natuurlijk ook gewoon heel veel ongekend menselijk leed. Ik ken een voorbeeld van een huis voor mensen met dementie in Rheden. Ik sprak toevallig vanmiddag nog in aanloop naar dit debat iemand die daarbij betrokken was. Het gaat echt door merg en been hoe mensen daar de dupe zijn van wat eigenlijk crimineel handelen is; zo zou je het wel kunnen noemen. Ik denk dat het goed is dat we zorgfraude in de eerste plaats altijd willen aanpakken omdat het ontzettend veel menselijk leed veroorzaakt. En ja, in de tweede plaats, als bijkomend punt, kost het ons als samenleving heel erg veel geld. In het oosten van het land werd becijferd dat 71 miljoen aan dubieuze transacties plaatsvond in een korte periode. Landelijk lopen de schattingen op tot miljarden euro's die wegvloeien aan zorgfraude en winstuitkeringen.

In de begroting wordt gelukkig uitvoering gegeven aan de aangenomen motie om in ieder geval in het komende jaar voor 25 miljoen taakstellend op te halen bij de aanpak van zorgfraude, oplopend naar 50 miljoen. De motie was, om eerlijk te zijn, ietsjes ambitieuzer. Ik denk ook dat het kabinet nog wat ambitieuzer kan zijn als het gaat om de aanpak van zorgfraude. Dat vraagt niet om algemeenheden of stoere woorden, maar om hele concrete voorstellen. Daarom doe ik heel snel in rap tempo, in de tijd die mij nog rest, tien concrete voorstellen.

Ten eerste — het zal u niet verbazen — stel ik voor een koppeling te maken tussen de Wibz en het strafrecht.

De **voorzitter**:

Maar voor u met de negen andere punten verdergaat, is er eerst een vraag van de heer Claassen.

De heer **Claassen** (Groep Markuszower):

Ik ben blij dat de heer Bushoff met dit punt begint. Ik vind het zelf een heel goed idee, maar in eerdere discussies over het terughalen van zorgfraudegeld hebben we het hier al vaker over gehad. Wij willen volgens mij allemaal dat het belandt in de spaarpot van VWS zodat we het kunnen inzetten in de zorg. Maar lopen we, als we JenV erbij betrekken, niet het risico dat het geld bij justitie terechtkomt als zij geld gaan innen? Justitie gaat volgens mij niet zomaar geld overboeken naar VWS. Hoe ziet de heer Bushoff dat?

De heer **Bushoff** (PRO):

Volgens mij worden er nu een aantal dingen aan elkaar verknoopt, die we eigenlijk even los zouden moeten trekken van elkaar. Op het moment dat je een koppeling maakt tussen de Wibz en de Wet op de economische delicten, dan is het mogelijk dat bij overtreding van bepaalde artikelen in de Wibz ook het OM overgaat tot strafrechtelijke vervolging en niet alleen de route van het bestuursrecht geldt. Ik denk dat dat soms een meer afschrikwekkende werking heeft en dat het daarom goed zou zijn om die koppeling te maken tussen de Wet op de economische delicten en de Wibz. Dat is één.

Twee. Het terugvorderen van frauduleus zorggeld is heel ingewikkeld. Dat horen we

vooral van zorgverzekeraars. Als zij makkelijker geld zouden kunnen terugvorderen, komt het ook niet op de begroting terecht, maar is het natuurlijk wel voordelig voor ons allemaal omdat ze daarmee in principe de premie kunnen verlagen. Ze zouden in ieder geval een premiestijging kunnen voorkomen als er minder geld weglekt naar zorgfraude.

Ik denk dus — dat zou mijn achtste punt zijn, maar die gooi ik er dan nu alvast in, want het gaat niet van mijn spreektijd af als ik een interruptie beantwoord — dat het nodig is om een terugvorderteam op te richten. Dat gezegd hebbende, wil ik nu wel weer overgaan op mijn inbreng en heb ik mijn achtste punt al gemaakt.

De **voorzitter**:

De heer Bushoff vervolgt zijn betoog.

De heer **Bushoff** (PRO):

Dank u wel, voorzitter. Dan punt twee. Ik denk dat het nodig is dat er een directe koppeling komt tussen declaratiemogelijkheden en de Wtza-vergunning. Het is namelijk heel raar dat je op dit moment nog zorg kunt declareren terwijl je daar een vergunning voor nodig hebt en je die vergunning niet of niet meer hebt. Het is natuurlijk idioot dat dit nog steeds mogelijk zou zijn, dus ook daar moet een koppeling tussen komen.

Drie. Maak per declaratie verplicht dat duidelijk is wie de zorg heeft geleverd en aan wie. Zo kunnen we spookzorg en valse facturen beter tegengaan.

Vier. Ik denk dat het ook nodig is dat de Wet Bibob uitgebreid wordt, zodat het ook mogelijk wordt dat instellingen die geld vanuit de Wlz en de Zvw ontvangen, onderdeel worden van de Wet Bibob. Dat is nu nog niet mogelijk.

Vijf. Zorg ervoor dat dividenduitkeringen en loon als totaal onder de Wet normering topinkomens kunnen vallen. Nu is dat ook nog niet het geval en kun je dus als aandeelhouder jezelf dividend en vervolgens ook nog loon uitkeren en dus heel veel geld opstrijken. Dat is bij wijze van spreken tien keer meer dan deze minister verdient. Ik vind het heel raar dat dat nog kan.

Zes. Maak het drie jaar lang onmogelijk om überhaupt winst uit te keren, want daarmee voorkom je dat mensen met echt foute intenties zich voor het snelle geld in de zorg begeven.

Zeven. Zorg ervoor dat ook alle onderaannemers onder het winstuitkeringsverbod gaan vallen. Volgens mij wordt dat geregeld. Dat is ontzettend belangrijk, want dat is nu de loophole waardoor er nog steeds heel veel geld weglekt naar winstuitkeringen die eigenlijk niet zouden mogen plaatsvinden.

Acht heb ik al genoemd.

Negen. Maak het ook onmogelijk om een bestuurlijke boete die wordt opgelegd, vervolgens met zorggeld te betalen. Het is natuurlijk waanzinnig dat dat kan, dus ook dat moeten we echt verbieden.

Helemaal tot slot, voorzitter. Dat kwam ook naar voren in het gesprek dat ik vanmiddag nog had. Als bijvoorbeeld de Arbeidsinspectie signalen heeft dat er iets niet goed gaat,

de gemeente signalen heeft dat er iets niet goed gaat en de IGJ signalen heeft dat er iets niet goed gaat, is er eigenlijk geen van die organisaties die al die signalen bij elkaar pakt en vervolgens kan zeggen: alles bij elkaar opgeteld is dit zo veel dat we nu zeggen "we gaan ingrijpen". Dat is ook iets wat we zouden moeten veranderen.

Volgens mij ben ik door mijn tijd heen.

De voorzitter:

Precies vier minuten. Dat brengt ons bij mevrouw Van Meetelen voor haar inbreng in de eerste termijn namens de PVV.

Mevrouw Van Meetelen (PVV):

Dank u, voorzitter. Dit debat heet "goed bestuur", maar aangezien we het onder andere gaan hebben over falend bestuur, was dat vandaag misschien een betere benaming geweest. Als we bijvoorbeeld naar de jeugdzorg kijken, zien we een systeem waarin geld verdwijnt, waarin onderaannemers, bemiddelingsbureaus en zzp-constructies door elkaar lopen en waarvoor kwetsbare kinderen uiteindelijk de rekening betalen. Iedere euro die naar fraudeurs gaat, gaat niet naar een Nederlander of naar een kind dat hulp nodig heeft. Iedere onbevoegde of onvoldoende gescreende medewerker in de jeugdzorg vormt een direct risico voor kwetsbare kinderen.

Voorzitter. Bij Het Poortje in Groningen zijn invalkrachten ingezet met valse papieren: valse diploma's, valse vog's. Jongeren met ernstige gedragsproblemen kregen begeleiding van mensen die daar niet hoorden te zijn. Bij 29 medewerkers zijn 40 valse documenten aangetroffen, terwijl door capaciteitsgebrek slechts 300 van de ongeveer 700 invalkrachten zijn gecontroleerd. Mijn vraag aan de minister is deze. Hoe had zij kunnen voorkomen dat in een gesloten jeugdzorginstelling mensen met valse papieren naar binnen kunnen? En hoe vindt zij het dat het specialistische zorgfraudeteam nu helemaal wegbezuinigd wordt? Dat hebben we toch juist nodig? Kan zij uitsluiten dat onder die niet gecontroleerde 700 invalkrachten nog meer mensen zaten met valse diploma's, valse vog's of strafrechtelijke antecedenten?

Voorzitter. De IGJ waarschuwde al eerder voor criminelen die via bemiddelingsbureaus de zorg binnendringen, voor mensen met antecedenten voor drugs, geweld of zware feiten die via constructies toch bij kwetsbare cliënten terechtkomen. Kan de minister aangeven wat er sindsdien concreet is uitgevoerd? Hoeveel controles hebben plaatsgevonden, hoeveel bureaus zijn gesloten en hoeveel bestuurders zijn aangepakt? Hoeveel mensen zijn geweerd uit de jeugdzorg? Kan zij vandaag de concrete aantallen noemen? In haar brief zien we vooral veel over samenwerking, verkenningen en wetgeving voor later, maar waar zijn de resultaten voor nu? Ook Follow the Money en Pointer lieten zien hoe kwetsbaar dit systeem is. Een zorguitzendbureau leverde personeel aan gesloten jeugdzorg en andere kwetsbare zorg, terwijl een van de oprichters later werd veroordeeld voor betrokkenheid bij zware drugslabs. Dan vraag ik de minister: hoe kan zo'n bureau in hemelsnaam zo diep in de kwetsbare zorg terechtkomen?

De minister kondigt vog's, Bibob en strengere vergunningverlening aan. Het is volgens mij door al mijn collega's al genoemd: waarom gebeurt dit niet nu al verplicht bij risicovolle aanbieders, onderaannemers en bemiddelingsbureaus? We hebben natuurlijk gehoord dat de wetgeving hierover in 2028 komt. Er is al een oproep gedaan om dat

naar voren te halen. Dat zou ik ook willen doen, want we moeten hier echt heel snel mee aan de gang. Wanneer komt de analyse met risicoprofielen en wordt die openbaar met concrete maatregelen?

Ik zie een hand.

De voorzitter:

Ik zie dat er een vraag is van mevrouw Wendel op dit specifieke onderdeel.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Ik hoorde mevrouw Van Meetelen over bemiddelingsbureaus. Toen werd ik natuurlijk heel enthousiast, gezien het feit dat ik vandaag een totaalverbod op pgb-bemiddelingsbureaus heb gepitcht. Ik zou mevrouw Van Meetelen willen vragen of ik haar aan mijn zijde kan vinden als ik straks wellicht een tweeminutendebat ga aanvragen en een motie indien om dat echt aan banden te leggen.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

De VVD overvraagt de PVV om ons aan haar zijde te vinden, maar ik ga er wel goed naar kijken, want we zijn het erover eens dat dit niet goed gaat en dat dit ook volledig uit de klauwen is gelopen. Als je ziet hoe dit hele systeem ... Ik heb in mijn tekst inderdaad ook nog wat over het rapport van het RIEC. Het is totaal krankzinnig. Dat is één onderzoek. We hebben het over geldstromen van 71 miljoen, in een zeer korte tijd, onder andere door bemiddelingsbureaus. Dus dat daar keihard op ingegrepen moet worden, lijkt me glashelder.

De voorzitter:

U vervolgt uw betoog.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Voorzitter. Het probleem is glashelder. Als de overheid eerst betaalt en pas veel later controleert, bouw je een systeem dat ontzettend aantrekkelijk is voor fraudeurs. Fraude met evc-certificaten, valse diploma's, valse vog's, valse declaraties, onderaannemers, bemiddelingsbureaus — daar hebben we het weer — pgb, Wmo, Jeugdwet: grote geldstromen en kwetsbare cliënten, de kwetsbaarste cliënten. En dan moet het toezicht achteraf reconstrueren wat er misging. Dan is het geld al weg en is de schade al aangericht. Tientallen miljarden per jaar worden gestolen van de belastingbetaler, alleen al in de zorg. De minister bevestigt zelf dat 10 miljard euro niet sluitend is onderbouwd en dat de omvang niet nauwkeurig bestemd is.

Het nieuwe RIEC-onderzoek bevestigt hoe serieus het probleem is. Anderen hebben hier ook al aan gerefereerd. Zorgbedrijven worden gebruikt om geldstromen te verhullen en crimineel geld te vermengen met regulier zorggeld. Geld dat voor zorg bedoeld is, verdwijnt naar vastgoed, luxe goederen en cryptovaluta. Volgens het AD wordt geld bovendien overgeboekt naar onder meer Dubai, Turkije, Armenië en de Seychellen. Dus ik vraag de minister welke lastenverzwaringen we niet hadden hoeven op te leggen aan goedwillende Nederlanders als we niet hadden toegestaan dat die criminelen al die miljarden naar buiten sluizen. Is de minister bereid aan te geven ...

De voorzitter:

U rondt af.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

... welke risicoprofielen verplicht worden om te gebruiken, door wie en vanaf wanneer? Gaat die verplichting leiden tot weigering, intrekking of stopzetting van betaling?

De heer **Van Houwelingen** (FVD):

Ik weet dat mevrouw Van Meetelen zich ook zorgen maakt over uithuisplaatsingen. Nu is er onlangs heel veel nieuws gekomen, onder andere van de NOS en Follow the Money, over Nederlandse jongeren die in buitenlandse tehuizen zitten en daar soms zelfs zwaar worden mishandeld. Maakt u zich daar ook zorgen over? Hoe kijkt u daartegen aan?

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Dat ben ik gewoon volledig met de heer Van Houwelingen eens. Dat is gewoon verschrikkelijk. Wij hebben al verschillende keren vragen gesteld. Wij hebben volgende week het commissiedebat Jeugdbeleid. Daarin zal dit ook wel weer ter sprake komen, denk ik. Het is absoluut onacceptabel.

De **voorzitter**:

U zat al over de vier minuten.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

O, echt? Ik heb nog een heel belangrijk punt.

De **voorzitter**:

Vierenhalve minuut zelfs. Nog één zin.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Eén zin. Ik wil de minister vragen of zij wil onderzoeken hoe de Wkkgz en de Jeugdwet kunnen worden gewijzigd, zodat de IGJ in uitzonderlijke gevallen bij ernstig wanbestuur de expliciete bevoegdheid kan krijgen om een instelling op te dragen een bestuurder te schorsen, te vervangen of diens functie te beëindigen, dus niet bij ieder incident maar wel bij ernstig wanbestuur. Dat is mijn vraag.

De **voorzitter**:

Dat was een heel lange zin.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Ik ga er straks nog wat over vragen.

De **voorzitter**:

Dat leidt niet tot aanvullende vragen. Dat brengt ons bij de inbreng van de heer Van Houwelingen namens Forum voor Democratie.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):

Dank u, voorzitter. Allereerst een compliment zowaar. In eerdere debatten heb ik aandacht gevraagd voor specialistisch zorgvervoer. Dat heeft nu heel grote problemen met de dieselprijs. Het schijnt goed te gaan. Dankzij het ministerie zijn de zorgverzekeraars daar ook over in gesprek. Maar misschien is het goed om de vinger aan de pols te houden, want de dieselprijs is nu weer heel erg aan het stijgen.

Verder wil ik vooral ingaan op het toezicht op kinderen die uit huis zijn geplaatst. Daar maken we ons al langer zorgen over. Ik heb het net al gezegd in een interruptie op mevrouw Van Meetelen. We vinden sowieso dat dit met uiterste terughoudendheid moet gebeuren. Het gaat om kinderen die uit huis zijn geplaatst, soms tegen de zin van de ouders in. Dan moet je als Staat ook wel echt zorgen dat die kinderen veilig zijn. Dat spreekt voor zich. We hebben natuurlijk incidenten gehad, zoals het pleegmeisje in Vlaardingen, waarbij het vreselijk uit de hand is gelopen.

Ik heb er eerder een debat over gehad met de minister. Ik ga dan maar door op waar we zijn gebleven. Ik zei toen: er is dus geen direct toezicht. Dat wordt ook erkend. Er zijn sowieso weinig betekenisvolle contacturen. De instelling zelf doet niet veel en kan ook geen toezicht houden, want dan zou de slager zijn eigen vlees keuren. Dat moet de inspectie doen. De inspectie doet dat, maar die doet dat alleen door een kopje koffie te drinken op het bureau van de instelling. Ja, dat is dus geen toezicht. Toezicht is dus als je af en toe, liefst onaangekondigd, aanbelt bij de deur en vraagt: hoe zit het daar? Dat willen de ouders ook. Dat laten ze ons weten. Was dat maar gebeurd bij dat pleeggezin in Vlaardingen. Dan hadden ze gezien dat dat meisje in een kooi zat en hadden ze wat kunnen doen. Maar dat gebeurt niet. Dat gebeurt niet. En toen zei de minister: "Ja, dat is nu eenmaal hoe de inspectie werkt. En ja, ik ga niet over wat de inspectie wil." Daar waren we gebleven. Nu ga ik dus verder waar we gebleven waren: het kan toch niet zo zijn dat de inspectie een soort vrijstaat is die helemaal zelf kan bepalen hoe ze haar werk inricht? Ik mag hopen dat de minister daar ook zelf een opvatting over heeft. Dus mijn vraag aan de minister is: zou het niet goed zijn als de inspectie af en toe — dat kan risicogericht — rechtstreeks controleert bij pleeggezinnen, pleeghuizen, enzovoort? De ouders maken zich echt zorgen over hoe het met hun kind gaat. Dan moet de Staat dat toch op z'n minst af en toe controleren?

Dan kom ik nu ... O ja, nog een andere vraag die ik heb. Ik probeer al maanden, al een halfjaar, ergens bij een gesprek aanwezig te kunnen zijn tussen de jeugdbescherming en ouders die in dat gedwongen kader zitten, om dat te controleren. Dat lukt maar niet. Er gaan nu zelfs brieven rond met: mensen mogen erbij zijn, bijvoorbeeld als ondersteuner, maar Kamerleden niet. Als Kamerlid heb je zelfs het recht om bijvoorbeeld, als je dat wilt, bij een gevangenis op bezoek te gaan om te controleren hoe het daar met de gevangenen gaat. Dat kun je gewoon doen. Dat recht heb je. Maar in de jeugdbescherming heb je dat recht totaal niet. De minister zei de vorige keer: dat kunnen die instellingen zelf bepalen. Dat is een mooi uitgangspunt, maar in dit geval vind ik het dus heel zorgelijk dat wij dat niet kunnen controleren als volksvertegenwoordigers. Mijn vraag aan de minister is wat ze daar zelf van vindt. Zou het niet mogelijk moeten worden gemaakt voor volksvertegenwoordigers om bijvoorbeeld bij dat soort gesprekken aanwezig te kunnen zijn, natuurlijk als de ouders dat willen?

Dan ga ik nu naar mijn laatste punt. Ik heb het er net al met mevrouw Van Meetelen over gehad. We maken ons ook heel veel zorgen over die berichten. Het zijn echt horrorberichten. Er worden dus kinderen van ons, Nederlandse kinderen, in het buitenland geplaatst, waar dus helemaal geen toezicht is, zo goed als niet. Dat zegt de inspectie zelf ook. Die heeft ook geen bevoegdheden in het buitenland. De NOS heeft het over kinderen die eigenlijk worden uitgebuit en zwaar werk moeten doen. Toezicht is er nauwelijks. Ze worden gestraft. De inspectie geeft ook toe aan de gemeenten: we kunnen nauwelijks controleren. Een hoogleraar noemt het controleren wat er gebeurt "een lege huls". Het zijn dus allemaal misstanden. Follow the Money gaat zelfs nog

verder. Ik citeer maar even. Dat is gebeurd met Nederlandse jongeren, hè, die dus aan de Staat zijn toevertrouwd. "Honger, vernederingen, mishandelingen en gebroken botten. Ik ben in de hel geweest. Ik ga nooit meer terug." Iemand anders was ontsnapt — het lijkt wel een horrorfilm. "Op een novemberavond in 2024", schrijft Follow the Money, "brak er opnieuw eentje uit". Dat is dus een Nederlands kind dat ontvlucht is in Frankrijk. "Hij wist de pizzeria verderop in het dorp te bereiken, maar van zijn vrijheid kon hij niet lang genieten, want zijn Franse gastouders renden achter hem aan en sleepten hem luid scheldend aan zijn haren terug naar de boerderij." Dit is dus gebeurd.

Dan mijn laatste vraag. De minister reageert daarop met: ik vind het zorgwekkend. Ja, dat vind ik dus niet voldoende. Ik vind het ook zorgwekkend. Er moet wat gebeuren. Moeten we het dan niet stoppen? Dat is mijn laatste vraag. Als je ziet dat dit allemaal gebeurt en dat we het niet kunnen controleren, moeten we dan niet stoppen met überhaupt toestaan dat onze jongeren naar het buitenland worden verscheept? Dan kun je ze desnoods toch beter hier helemaal geen zorg geven dan dat je ze in het buitenland zet waar dit gebeurt en waar we geen toezicht op hebben?

De voorzitter:
U rondt af.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Dat was mijn laatste vraag. Dank.

De voorzitter:
Dank u wel. Dan kijk ik naar mevrouw Wendel met het verzoek of zij het voorzitterschap even wil overnemen.

Voorzitter: Wendel

De voorzitter:
Uiteraard. Het woord is aan mevrouw Synhaeve voor haar inbreng namens D66.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):
Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat er weinig onderwerpen in de Kamer zijn waar we zo eensgezind over zijn. We willen die zorgfraude aanpakken. Zorggeld moet naar zorg gaan en moet niet in de zakken van criminelen belanden. Het is ook al een aantal keer eerder gezegd, maar het hoofddoel is het menselijk leed dat hierachter schuilgaat. Dat wil je tegengaan. Dat is waar de grote opgave primair ligt wat ons betreft. Daarom willen wij specifiek stilstaan bij het leed dat nu onze kinderen en jongeren wordt aangedaan. Daar hebben we gisteren ook weer een aantal voorbeelden van gehoord. Kinderen die op een plek zouden moeten zijn waar het veilig is, maar waar juist die plek in de jeugdzorg ook de plek is waar ze zich moeten prostitueren, waar degene die wij betalen om zorg te leveren, tevens hun pooier blijkt te zijn. Het gaat op heel veel plekken goed, maar we weten gewoon niet op hoeveel plekken het niet goed gaat. Dat is zorgelijk.

Wij hebben natuurlijk ook nagedacht: wat zijn dan de grote knoppen waaraan je moet draaien met elkaar? Dat begint toch echt met het aan de voorkant toetsen van nieuwe zorgaanbieders. Daar heb ik al vaker om gevraagd. We hebben er ook een motie op aangenomen. De minister heeft ook aangegeven daarmee aan de slag te zijn. Daar heb ik een aantal vragen over. Wanneer is nou het moment dat we de jeugdzorgaanbieders

op voorhand gaan toetsen? Als tweede. Geldt die toetsing dan alleen voor nieuwe zorgaanbieders of kijken we ook naar al die huidige zorgaanbieders? Die zijn namelijk niet voor niks met duizenden gegroeid de afgelopen jaren. Gaat deze toetsing gelden voor alle jeugdhulpaanbieders, dus bijvoorbeeld ook de gezinshuizen? Daarvan zien we dat als daar een misstand is, je 5 kilometer verderop gewoon opnieuw kan beginnen. Dat is volgens ons de eerste belangrijke knop om aan te draaien.

De tweede knop om aan te draaien zijn de evc-certificaten. Toen duidelijk was dat daar op zo'n grote schaal mee gefraudeerd is, heeft de minister onmiddellijk gezegd dat die niet meer gelden. Vanaf nu kan deze route dus niet meer gelopen worden. Toen bleek ook dat er geen geld was om te kijken: oké, maar waar zijn dan al die mensen met zo'n vals evc-certificaat en waar werken deze mensen nu? Dankzij een amendement van mezelf en collega Wendel is daar toen geld voor vrijgemaakt. De minister heeft daar nog geld bovenop geplust om dat in kaart te brengen. Daarover heb ik een aantal vragen. Als eerste. Hoeveel mensen met een evc-diploma zijn er nu daadwerkelijk gecontroleerd? Wanneer is dan iedereen met zo'n evc-certificaat doorgelicht? Worden er ook mensen strafrechtelijk vervolgd die willens en wetens met foute intenties deze certificaten gekocht hebben? We weten dat een deel van hen dat gedaan heeft met de intentie om jongeren te ronselen voor de criminaliteit.

Tot slot mijn derde punt. Dat gaat over de een-op-eenbegeleiding. Daar is al veel over gezegd. We weten dat daar heel veel geld mee te verdienen is. Ik kan me echt voorstellen dat dat heel, heel af en toe op dat moment de enige manier is om tijdelijk een vorm van zorg te bieden aan een jongere. De minister heeft eerder gezegd dat ze inschatte dat het om ongeveer 400 jongeren zou gaan. Uiteindelijk bleek uit de Kamerbrief dat het dubbele is en waarschijnlijk meer, want we hebben nog niet alles in beeld. Ik maak me daar enorme zorgen over.

Allereerst weten we niet eens om hoeveel kinderen het gaat. We weten ook niet waar ze zitten. We weten niet of ze veilig zijn. We weten niet of ze onderwijs krijgen. We weten niet eens of er gekwalificeerd personeel is. Daarover heb ik nu in ieder geval één vraag aan de minister. Kan de minister op dit moment garanderen dat aanbieders die een-op-eenzorg leveren, werken met gekwalificeerd personeel voor alle kinderen die nu een-op-een geplaatst zijn? Kan zij garanderen dat de veiligheid van deze kinderen op dit moment geborgd is? Ik heb nog veel meer vragen over dit onderwerp, maar die gaan we volgende week bij het debat over jeugdbeleid behandelen.

Voorzitter, dat was het. Dank u wel.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Ik wil graag een vraag stellen aan mevrouw Synhaeve. Ik weet dat u ook heel erg het kind voorop wilt zetten. Ik heb eigenlijk een vraag over wat ik net in mijn tekst nog even gauw op het einde erin heb gejoept, namelijk de IGJ de mogelijkheid bieden en de bevoegdheid geven om een bestuurder weg te sturen. Dat kan via de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, de Wkkgz, en door dat in de Jeugdwet te wijzigen. Die mogelijkheid is er nu niet. De IGJ kan nu een aanwijzing of een bevel geven, maar meer eigenlijk niet, terwijl we zien dat besturen meerdere keren weigeren of niet capabel genoeg zijn om tot een besluit te komen.

De **voorzitter**:

Komt u tot uw vraag?

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

De vraag is: is mevrouw Synhaeve bereid om dat te steunen?

Mevrouw **Synhaeve** (D66):

Ik ben in ieder geval bereid om daarnaar te kijken, maar in de basis ... We hebben ook gisteren van de Arbeidsinspectie weer gehoord dat je een bestuurder weg kan sturen. Ik vind ook dat de IGJ die mogelijkheid moet hebben; volgens mij heeft de IGJ die ook al in uitzonderlijke gevallen, maar dat hoor ik dan van de minister. We hebben ook gezien dat zeker bij de jeugdzorgorganisaties die echt met verkeerde intenties erin zitten en die echt criminele activiteiten hebben, op-en-top ondermijning, je een bestuur wel weg kan sturen, maar dat er drie weken later dan een nieuw bestuur zit met precies dezelfde intenties. De opdracht aan ons is dus ook echt om te kijken hoe we aan de voorkant veel beter gaan toetsen, want daar is grote winst te halen. Als dan blijkt dat dingen alsnog fout gaan, dan moet je ook heel hard kunnen straffen.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Het IGJ kan dat dus niet. Dit is zelfs een vraag vanuit de IGJ. We hebben met hen gesproken. Zij willen dat graag. Ik heb het niet alleen maar over gevallen waarin er vormen van fraude zijn. Het gaat ook gewoon om gevallen waarin aantoonbaar elke keer bijvoorbeeld mishandeling heeft plaatsgevonden en ze gewoon niet in staat zijn, om wat voor reden dan ook, om zichzelf en hun organisatie eigenlijk — hoe moet ik dat zeggen? — op te schonen. En soms doet de raad van toezicht dat ook niet. De IGJ vraagt eigenlijk om die mogelijkheid, zodat die daar dan ook echt een harde sanctie kan opleggen. Dat is wat ik vraag.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):

Ik heb net gezegd dat ik eerst de reactie van de minister daarop wil afwachten.

De **voorzitter**:

Dan is het voorzitterschap ook weer terug bij mevrouw Synhaeve.

Voorzitter: Synhaeve

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik kijk even naar de minister. Hoeveel tijd wil zij ... Een halfuurtje. Dat is uitstekend. Dan beginnen wij opnieuw op 19.15 uur.

De vergadering wordt van 18.45 uur tot 19.19 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Goedenavond. Ik heropen het commissiedebat over goed bestuur en toezicht in de zorg, inclusief IGJ en zorgfraude. We komen bij de eerste termijn van de zijde van het kabinet. Ik kijk even naar de leden van de Kamer. Mijn voorstel is om vier interrupties per persoon toe te staan en eventueel één extra interruptie toe te staan als blijkt dat we nog voldoende tijd hebben.

Dan kijk ik even naar de minister. Alle mapjes worden nog in de goede volgorde gelegd. Als de minister in haar inleiding ook wil aangeven wat de blokjes zijn, dan helpt dat. De

minister.

Minister **Sterk**:

Uiteraard, voorzitter. We hebben vandaag een debat over goede zorg. Goede zorg begint met verantwoord bestuur en goed toezicht, zodat patiënten, cliënten en ook zorgprofessionals erop kunnen vertrouwen dat bestuurders en toezichthouders van zorgorganisaties zorgvuldig, transparant en vooral ook in het belang van hun patiënt of cliënt handelen. Laat ik daarbij het volgende vooropstellen, wat een aantal van u ook al hebben benadrukt. We hebben het vandaag natuurlijk vooral over de dingen die misgaan, maar laten we niet vergeten dat er ontzettend veel mensen in de zorg werken met heel veel passie en inzet en grote toewijding aan de patiënten voor wie ze zorgen en dat dat ook onze erkenning verdient. Daar wil ik heel graag dit debat mee starten.

Ons zorgstelsel is gebouwd op solidariteit en vertrouwen, maar dat stelsel kan gaan wankelen wanneer dat vertrouwen duurzaam wordt geschaad. Dat is waar we het vandaag vooral over moeten hebben, denk ik. Slecht bestuur, belangenverstrengeling, onverantwoorde bedrijfsvoering, fraude of zelfs criminaliteit kunnen grote gevolgen hebben voor patiënten en cliënten, voor professionals en voor het vertrouwen in de zorg. Zorggeld is ook nog eens een keer gemeenschapsgeld. Daar hoort gewoon een bijzondere verantwoordelijkheid bij, van bestuurders en interne toezichthouders om zorgvuldig met dat geld om te gaan, maar ook van de overheid om duidelijke normen te stellen en ervoor te zorgen dat toezichthouders, zoals de IGJ en de NZa, effectief kunnen optreden als dat nodig is. De afgelopen jaren zijn stappen gezet om goed bestuur, integriteit en toezicht in de zorg verder te versterken, maar tegelijkertijd zien we ook dat verdere verbetering nodig is. Dat gaat over goed bestuur, over effectief toezicht en over het voorkomen en aanpakken van fraude en ondermijning in de zorg.

Voorzitter. Dan kom ik bij de vier blokjes die ik heb onderscheiden in dit debat. Het grootste blokje is zorgfraude, het tweede is de Wibz, in het derde blok zitten de vragen over de IGJ en het vierde blokje gaat over wat er rest aan andere belangrijke vragen. Als iedereen dat heeft kunnen opschrijven, wil ik graag beginnen met het eerste blokje, voorzitter.

Dat eerste blokje gaat over zorgfraude. Ik zei net al dat ons zorgstelsel is gebaseerd op vertrouwen. Tegelijkertijd zien we steeds vaker in de krant dat we te maken hebben met criminelen en fraudeurs die dat vertrouwen te gemakkelijk hebben kunnen misbruiken. Het trieste van dit alles vind ik dat het gaat om financieel gewin voor henzelf over de ruggen van kwetsbare mensen. Dat maakt het juist zo ontzettend verdrietig. Juist in deze sector, de zorgsector, waar mensen vaak op hun kwetsbaarst zijn, tijdelijk of hun hele leven, zijn nu mensen actief die over de ruggen van deze kwetsbare mensen zichzelf willen verrijken met geld, soms ook door middel van drugshandel en andere zaken. Dus volgens mij moeten we er alles aan doen om dat keihard aan te pakken.

Ik ben heel blij dat ik kan vaststellen dat we nu zien, ook dankzij dat steeds meer duidelijk wordt hoe die criminaliteit de zorg in is gekomen, dat het echt nodig is om verdere stappen te gaan zetten. De afgelopen jaren werden ook in de Kamer soms andere afwegingen gemaakt in hoe we zorgfraude wilden aanpakken, waarbij soms privacy zwaarder woog dan echt willen ingrijpen. Ik heb het echt vanaf dag één als een van mijn belangrijkste dossiers gezien, samen met het kabinet, om dit gewoon heel hard aan te pakken. Ik ben heel blij dat ik hier nu, in dit debat, een Kamer zie die dat ook wil.

Natuurlijk zijn we het nog niet op alles eens, maar de beweging vooruit naar strenger aanpakken zie ik volgens mij bij u allemaal. Daar ben ik dus heel blij mee.

Voorzitter. Dan ga ik naar de vragen die zijn gesteld. Ik begin bij de vragen van mevrouw Van Brenk. Zij zegt dat die gegevensdeling zo ontzettend belangrijk is. Dat ben ik helemaal met mevrouw Van Brenk eens. Die is cruciaal. Je moet het van elkaar weten en met elkaar weet je meer. Dus als iemand ergens een signaal krijgt, is het ontzettend belangrijk dat dat gedeeld kan worden met andere partijen, die soms ook signalen hebben, om zodoende zo veel te verzamelen dat je de criminelen echt kunt gaan aanpakken.

Er lopen op dit moment al heel veel wetswijzigingen en trajecten om dat te kunnen doen. Ik heb ook voor mijzelf even een A4'tje laten maken — ik moet even kijken waar ik het heb — waarop alles is opgeschreven wat er de komende tijd gaat gebeuren. Even zoeken. Een van die dingen is inderdaad de Wtza, waar u het met elkaar steeds over heeft, begin 2028, maar er gebeurt nog heel veel meer, ook daarvoor. We zijn nu echt heel veel trajecten ingegaan ten aanzien van die zorgfraude en als onderdeel daarvan de gegevensdeling. Ja, dit is 'm. Ik denk dat jullie het niet kunnen lezen.

De **voorzitter**:

Dat gaat ons niet lukken, nee.

Minister **Sterk**:

Maar goed, ik kan wel zorgen dat het uw kant op komt.

Ik wil drie dingen noemen op het punt van de gegevensdeling. Het eerste is dat wij eraan werken dat de Dienst Justitiële Inrichtingen wordt toegevoegd aan de Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg, zodat de DJI een vergelijkbare informatiepositie krijgt als andere inkoopende partijen in de zorg. Dat is belangrijk voor de inkoop van die forensische zorg. Dat wetsvoorstel gaat aan het eind van dit jaar in consultatie. Het tweede is dat we er ook aan werken — dat moeten we volgens mij via een wetswijziging regelen — dat de gemeenten informatie met de zorgverzekeraars en de zorgkantoren kunnen uitwisselen als ze actief bezig zijn met een fraudezaak. Dat hopen we ook eind dit jaar ter consultatie aan te bieden. We zijn ook bezig het mogelijk te maken dat de politie gegevens kan uitwisselen — ze zeggen soms dat heel graag te willen — met de partners van de TIZ. Dat herkent mevrouw Van Brenk denk ik wel. We zijn bezig om ook dat mogelijk te maken en dat moet eveneens via een wet.

Er lopen dus ontzettend veel wetswijzigingen en trajecten die het mogelijk moeten gaan maken dat we veel meer gegevens kunnen delen, want ik ben het helemaal met u eens dat dat echt cruciaal is. Daar begint het mee als je mensen wilt aanpakken.

U had ook een vraag gesteld over de boa-bevoegdheden voor fraudeonderzoekers. Dat is niet helemaal mijn portefeuille. Ik heb me voorgenomen om dat in ieder geval snel onder de aandacht te brengen van mijn collega bij JenV, die er wel over gaat, want publiek-private samenwerking bij het tegengaan van zorgfraude is van groot belang en samenwerking tussen het OM en fraudeafdelingen van zorgverzekeraars is daar een belangrijk onderdeel van.

De **voorzitter**:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Tijmstra.

Mevrouw **Tijmstra** (CDA):

Wij vinden ook gegevensdeling echt een van de pijlers van de aanpak van zorgfraude. Kan de minister mij misschien meenemen in wat zo'n wetswijziging dan behelst? Als ik namelijk denk aan gegevensdeling, is het vaak alleen een grondslag die opgenomen moet worden. Is er niet op die manier een quick fix te maken, zodat het langs de Kamer kan? Kan de minister mij misschien iets meer meenemen? Er zal ongetwijfeld een complexiteit achter zitten die ik gewoon niet zo goed begrijp. Misschien kan de minister dat toelichten.

Minister **Sterk**:

Ik zou willen dat het zo makkelijk was, dat je dat inderdaad, zoals soms wordt gesuggereerd, met een streepje of een woordje erbij kunt regelen. Het ingewikkelde is dat je goed moet kunnen onderbouwen waarom je een uitzondering maakt op iets wat eerder eigenlijk niet mogelijk was. Die uitzondering moet je goed onderbouwen wil je die overeind kunnen houden als die aangevochten wordt. Dat moet je zorgvuldig doen. Het is hier altijd wel een uitdaging, vind ik. Enerzijds wil je snelheid maken en anderzijds wil je dingen zorgvuldig doen. Dat lijkt soms wat tegenstrijdig. U mag mij erop aanspreken dat ik me ervoor inzet dat het zo snel en zo zorgvuldig mogelijk gaat gebeuren. Dat is waar we heel hard aan werken, want we zien allemaal de problemen die er zijn en we willen allemaal dat dit wordt verbeterd.

De **voorzitter**:

U vervolgt uw betoog.

Minister **Sterk**:

Mevrouw Van Brenk had ook gevraagd naar de mogelijkheid van snelrecht. Zij vroeg of we dat niet kunnen inzetten in dit dossier. Ook daarover wil ik in gesprek gaan met mijn collega van JenV.

De **voorzitter**:

Daarbij wordt de vraag gesteld wanneer dat dan ongeveer zou zijn.

Minister **Sterk**:

Ik kan u denk ik voor het eind van het jaar wel laten horen hoe dat gesprek is geweest. Dat gaat dan inderdaad ook over de boa's.

Mevrouw Van Brenk en mevrouw Tijmstra vroegen hoe snel die Wtza er kan zijn. Ik heb net al aangegeven dat ik die ook heel snel wil. Dat geldt eigenlijk voor alle wetgeving. Die spanning met zorgvuldigheid is er natuurlijk. Ik ben wel aan het bekijken of er stappen sneller of misschien gelijktijdig kunnen in die wet. Het eerlijke verhaal is ook wel dat ik niet verwacht dat dat betekent dat we ineens in 2027 deze wet kunnen gaan aannemen. Dat is het andere verhaal. Maar ik ga wel kijken of ik dat nog wat sneller kan doen door stappen misschien te versnellen of te verbinden.

Mevrouw Van Brenk en mevrouw Tijmstra hadden ook een vraag over het Waarschuwingsregister. De wettelijke basis, die wij als landelijke overheid moesten regelen, ligt er nu. Samen met de zorgverzekeraars en de zorgkantoren is het protocol uitgewerkt. In dat protocol wordt beschreven waar het fraudeonderzoek aan zou moeten

voldoen voordat iemand kan worden geregistreerd. Er worden dus geen extra eisen gesteld. Het helpt gemeentes met een effectieve fraudeaanpak. Het is nu wel aan gemeentes, zorgverzekeraars, zorgkantoren en zo om dat op te pakken. Wij willen daar heel graag bij helpen en wij willen dat ook financieren, maar zij moeten dat wel gaan doen, want het is uiteindelijk in hun handen. Wij hebben de wettelijke basis daarvoor inmiddels wel gecreëerd.

De voorzitter:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Van Brenk.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Ik hoor dat er inderdaad een aantal gemeentes zijn die er al mee werken, maar dat het ook afhangt van de menskracht. Sommige kleinere gemeentes vinden het ook erg moeilijk. De minister zegt dat ze bereid is het te financieren. Hoe moet ik dat dan begrijpen? Betekent dat dat gemeentes daar tijdelijk menskracht voor kunnen inzetten? Wat bedoelt de minister? Hoe kan zij die gemeentes, vooral de kleinere, die misschien minder formatie hebben, helpen om dit toch te implementeren en te gaan doen?

Minister Sterk:

Ik denk dat er in de eerste plaats vooral een rol ligt voor de VNG om hun gemeentes daarbij te ondersteunen. Ik denk dat er inderdaad veel geleerd kan worden van de gemeentes waarin het wel goed gaat. Het kan dus wel. We hebben subsidie gegeven om dit hele proces te ondersteunen, dus als daar mensen voor nodig zijn, kan het aantrekken daarvan uit die subsidie worden gefinancierd. Ik vind het wel belangrijk om te benadrukken dat het nu wel bij de VNG ligt om dat te doen.

De voorzitter:

Dat leidt ook nog tot een vraag van mevrouw Tijmstra.

Mevrouw **Tijmstra** (CDA):

Wij hebben vooral teruggekregen dat de implementatie van dat register in de praktijk heel weerbarstig is. Als ik een klein beetje uitzoom — misschien komt het straks nog langs — vraag ik me het volgende af. We willen het allemaal, maar als de uitvoering vastloopt of als er voor de uitvoering goede ideeën zijn, waar komen die dan samen en hoe wordt het verder gebracht? Ik denk namelijk dat het geen onwil is van gemeenten. Ze doen een appel op ons en zeggen: het kan nu wel, maar het werkt nog niet; help ons daarbij. Ik ben dus een beetje op zoek naar ... Ik snap de formele verantwoordelijkheden, hoor, laat dat duidelijk zijn, maar ik ben op zoek naar hoe we het met elkaar werkend krijgen en verder kunnen brengen. Want weten dat iets niet klopt, en het niet tegen je buurgemeenten kunnen vertellen, waardoor je nog meer cliënten of patiënten de mist in ziet gaan, is verschrikkelijk.

Minister Sterk:

Nee. We willen allemaal dat dit gewoon gaat werken. Er speelt natuurlijk heel veel bij gemeentes als het gaat om zorgfraude. Kijk bijvoorbeeld naar de Jeugdwet. Er zijn veel gemeentes die best heel veel contracten hebben gesloten met zorgaanbieders, terwijl ze eigenlijk niet zo goed weten in hoeverre die wel echt doen wat ze zeggen te doen en waar ze voor betaald worden. Ik denk dat er dus een heel groot belang ligt bij gemeentes om dat te doen. Ik denk dat de VNG er een belangrijke rol in speelt om de gemeentes daarin te ondersteunen. Wij hebben daar ook contact over met de VNG, dus

we doen het ook al met elkaar. Wij trekken daarin samen met hen op en we hebben financiële middelen beschikbaar gesteld om te zorgen dat dat geregeld kan worden. We hebben ook de wettelijke basis neergelegd. Mocht nou blijken dat er toch nog meer dingen nodig zijn, dan moeten we daar natuurlijk over in gesprek. Maar ons idee is dat de wettelijke basis het nu gewoon mogelijk moet maken; daar ligt op dit moment geen belemmering.

De voorzitter:

U vervolgt uw betoog.

Minister Sterk:

Voorzitter. Mevrouw Van Brenk vroeg ook naar de invoering van een vog. Het is jammer dat de Kamer eerder geen positieve houding ten opzichte van de vog had, want dan hadden we het al bij de vorige Wtza-aanpassing kunnen regelen. Nu betekent het dat je het moet gaan meenemen in deze Wtza-aanpassing. Ik ga kijken of ik dat kan versnellen, maar dat gaat dan samen met de vergunningsaanpassing geregeld worden. Ik ben blij dat we het er nu in ieder geval over eens zijn dat dat belangrijk is.

Dan vroeg mevrouw Tijmstra naar het delen van politiegegevens. Dat is hartstikke belangrijk. Ik heb net al aangegeven dat mijn collega van JenV bezig is om dat mogelijk te maken.

Mevrouw Tijmstra vroeg ook: op welke plek kunnen de signalen uit het veld worden besproken? Die plek is de Taskforce Integriteit Zorgsector. Daar zitten zo'n beetje alle partijen in die te maken hebben met zorgfraude en die deze kunnen signaleren. We proberen de politie daar nu ook bij aan te haken. U kent vast ook wel het IKZ, waaraan signalen kunnen worden doorgegeven die dan kunnen worden verrijkt met signalen uit andere organisaties. Dan is het vooral zaak dat dat verrijkte signaal vervolgens door iemand wordt opgepakt, en dat wordt afgesproken binnen de taskforce: wie gaat daar dan uiteindelijk mee aan de slag?

Mevrouw Tijmstra (CDA):

Ik ga snel door mijn interrupties heen. Het antwoord van de minister gaat heel erg over de uitvoering van het delen van zorgen, volgens mij. Mijn vraag is meer de volgende. Wij zijn als Kamerleden benaderd door heel veel partijen, die allemaal goede ideeën hebben om met een kleine wijziging actiever iets te kunnen doen aan de aanpak van zorgfraude. Het CIZ zegt bijvoorbeeld: als we weten dat er fraude is, willen we een indicatie kunnen intrekken, en dat kan nu niet. We hebben heel veel verschillende voorbeelden gezien, waarvan ik denk: allemaal goede ideeën, dus daar zouden we wat mee moeten doen. Waar komen die terecht, zodat daar actief naar gehandeld kan worden en ze op het netvlies blijven? Mocht er een keer wetgeving langskomen, dan kunnen die daarin meteen meegenomen worden, zodat we snelheid houden.

Minister Sterk:

Dat kan natuurlijk bij ons, en het kan ook bij de TIZ. Het ligt er een beetje aan wat er aangepast moet worden en om welk idee het gaat, denk ik. Ik denk dat het juist heel goed is dat we proberen om zo veel mogelijk ideeën op te halen; dat geldt ook voor de ideeën die u hier vanavond neerlegt. Als we zo veel mogelijk onderzoeken, zou dat ons kunnen helpen bij de aanpak.

De voorzitter:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Van Brenk.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Ik noemde nog een heleboel andere organisaties op: de Kamer van Koophandel, de FIOD, Vektis, die de rekeningen verzendt. Ik merk dat iedereen bijna gefrustreerd is dat ze gegevens niet kunnen delen. U noemde dat knooppunt, het IKZ, het Integraal Knooppunt Zorgfraude. Die mensen zijn volkomen gefrustreerd omdat zij beperkt zijn in waar zij naar mogen kijken; dat is vastgelegd in de wet. Ze mogen niet eens googelen naar een organisatie; zo strak is dat. We zijn met z'n allen gewoon volkomen gestoord. Die zorgcriminelen kunnen alles en onze organisaties, die ons geld beheren, kunnen en mogen niets. Ik ben volkomen gefrustreerd dat het jaren moet duren. Zijn er geen geitenpaadjes? We hebben iemand gehad die daar heel slim in was. Wat kunnen we doen om te zorgen dat we nu zo ongeveer een hek om dat geld heen zetten?

Minister Sterk:

Dat is juist waarom we er nu zo hard aan werken om al die schotten weg te nemen. Ik heb u een aantal voorbeelden genoemd, en als er nog andere ideeën zijn, dan graag, van harte. Mevrouw Tijmstra vroeg net of er een punt is waar meldingen kunnen worden doorgegeven van ideeën die mensen hebben. Ik hoorde u al over Vektis; ik ben eigenlijk wel heel benieuwd wat Vektis denkt dat wij kunnen doen om daarbij te helpen, en of dat ook inderdaad mogelijk is.

We hebben natuurlijk altijd wel te maken met een wettelijk kader; dat is een beetje het ingewikkelde van dit dossier. Dat gaat bijvoorbeeld ook over de AVG en wat er wel en niet gedeeld mag worden. We constateren alleen wel dat heel vaak met een beroep op de AVG gedacht wordt dat dingen niet gedeeld mogen worden, terwijl er, als je een beroep doet op veiligheid, eigenlijk veel meer gedeeld mag worden onder de AVG. Ook dat soort dingen kunnen helpen bij het idee dat sommige partijen soms hebben, namelijk dat je het helemaal niet met elkaar mag uitwisselen. Er is meer mogelijk. We moeten met elkaar dus ook uitpluizen of we echt alle ruimte benutten die er al is. Als u daar ideeën bij heeft van organisaties die zeggen "wij willen daar graag dit kunnen, maar dat kan niet om die en die reden" ontvang ik die graag, dan kunnen we daarnaar kijken.

De voorzitter:

U vervolgt uw betoog.

Minister Sterk:

Mevrouw Wendel had ook een vraag over hoe ik de gemeenten ertoe ga aanzetten om het toezicht op rechtmatigheid in de jeugdhulp en de Wmo vorm te geven. Ik zei daar net al iets over. Ik denk dat het ook heel erg belangrijk is dat gemeenten doen aan goed contractmanagement en toezicht en handhaving, want dat helpt natuurlijk ook bij het voorkomen van zorgfraude. Ik ben daarom ook heel blij met het handelingskader dat vandaag door onder andere het RIEC Midden-Nederland naar buiten is gebracht na vragen van het ministerie van BZK. Dat handelingskader helpt gemeentes namelijk om juist ook de goede vragen te stellen om te achterhalen of er echt sprake is van zorgfraude, dus ik denk dat dat een belangrijk instrument is.

Daarnaast hebben we ook in het AZWA afgesproken dat het gemeentelijk toezicht via een stimuleringsprogramma verder wordt verstevigd en geprofessionaliseerd; daar

hebben we ook middelen voor beschikbaar gesteld. Ik ben met de volgende zaken bezig: dat voor de Wmo 2015 een wetswijziging Wmo-toezicht wordt voorbereid, en dat onderdeel van deze wetswijziging is dat gemeenten in hun beleid moeten motiveren op welke manier zij het toezicht hebben georganiseerd en ingericht. Dat is dus om gemeenten te dwingen om na te denken over hoe ze dat toezicht willen vormgeven. In het kader van het huidige stimuleringsprogramma Wmo-toezicht is onlangs ook een Handreiking Handhavingsbeleid en Keuzehulp Wmo-toezicht opgeleverd. De VNG is op dit moment bezig met de implementatie van deze producten. Gemeenten worden verder ook via het Ketenbureau i-Sociaal Domein ondersteund bij de invulling van het contractmanagement, bijvoorbeeld door contractstandaarden. Door dat meer te standaardiseren, worden gemeentes dus ondersteund bij het sluiten van de contracten.

Dan hebben we natuurlijk het Waarschuwingsregister, waar ik net ook al wat over zei. Dat is natuurlijk ook een manier voor gemeenten om elkaar te kunnen waarschuwen over zorgaanbieders die zich wellicht in een andere gemeente dreigen te vestigen.

Dan had mevrouw Synhaeve de vraag of de toetsing voor alle aanbieders geldt. Ik werk op dit moment aan de uitbreiding en verdieping van de vergunningplicht. Aanbieders van zorg op grond van de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg, aanbieders van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning worden in de toekomst met dat voorstel ook vergunningplichtig. Het gaat dus voor alle wetten gelden. Ik ben op dit moment bezig om dat uit te werken. Gelet op de omvang en diversiteit van de aanbieders binnen de Wmo vraagt dat wel bijzondere aandacht bij de uitwerking. Het is natuurlijk een heel grote groep en het zijn heel diverse partijen die ondersteuning bieden vanuit de Wmo, dus dat is wel iets waar we goed naar kijken.

De voorzitter:

Dan kijk ik even naar mevrouw Wendel of zij het voorzitterschap heel even wil overnemen.

Voorzitter: Wendel

De voorzitter:

Uiteraard. Het woord is aan mevrouw Synhaeve.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):

Daarmee is volgens mij een deel van mijn vraag beantwoord, maar nog niet de vraag of dat ook geldt voor alle huidige aanbieders. Gaat het alleen om de nieuwe zorgaanbieders? Dan was mijn vraag ook nog specifiek op de jeugdzorgaanbieders gericht. Of gaat het ook om degenen die nu al zorg bieden?

Mijn tweede nog openstaande vraag was: wanneer verwacht de minister dat we ook daadwerkelijk kunnen gaan toetsen?

Minister Sterk:

Mag ik even een verhelderingsvraag stellen? Het toetsen van wat precies?

De voorzitter:

Uiteraard mocht dat. Excuus; de waarnemend voorzitter zat even niet helemaal in haar rol.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):

Het uitgangspunt is dat we, als ik me nu even focus op bijvoorbeeld de jeugdzorgaanbieders, die allemaal op voorhand getoetst willen hebben, zodat we aan de voorkant de kraan dichtdraaien en criminelen buiten houden. Mijn vraag is deze. Ik weet dat de minister druk aan de slag is, maar vanaf wanneer verwacht de minister dat we die toetsen ook daadwerkelijk kunnen gaan uitvoeren?

Minister **Sterk**:

Op die laatste vraag: dat hangt samen met de Wtza. Die hopen we in 2028 hier in de Kamer aangenomen te hebben. Dan gaat dus ook de toetsing in.

Dan uw andere vraag. Volgens mij bedoelt u het volgende. Als er nieuwe zorgaanbieders of herintreders zijn, dan worden die fysiek bezocht of moeten die zich fysiek tonen via het CIBG. U vraagt of dat bijvoorbeeld ook voor bestaande zorgaanbieders is. Dat is natuurlijk een heel begrijpelijke vraag. Tegelijkertijd is die ook best wel ingewikkeld. We zijn ernaar aan het kijken hoe je dat zou kunnen doen. Maar het gaat natuurlijk om een hele grote groep, waarvan een heleboel gewoon prima functioneren. Als je het nou hebt over het terugdringen van de administratievelastendruk, is de vraag dus wel hoe je dat dan in verhouding ziet.

De **voorzitter**:

Ik kijk even naar mevrouw Synhaeve voor het voorzitterschap. Daar is ze weer.

Voorzitter: Synhaeve

De **voorzitter**:

Ja. Uw voorzitter is terug. De minister.

Minister **Sterk**:

De heer Claassen is er niet, maar ik ga zijn vragen toch beantwoorden. Hij vroeg of er toegezegd kan worden dat er bij een melding ook doorzettingsmacht is. Dat wordt op dit moment verkend vanuit de Ministeriële Taskforce Ondernijning, want in die taskforce kijken wij ook naar een aantal zaken die voor allerlei ministeries relevant zijn. We hebben dit ook opgepakt om te bekijken hoe we dat vorm kunnen gaan geven.

Mevrouw Coenradie vroeg hoe we ervoor zorgen dat er een zichtbare strafrechtelijke opvolging plaatsvindt. Dat is wel een beetje een dilemma, zeg ik heel eerlijk, want natuurlijk wil je graag laten zien aan zorgcriminelen dat dat niet zomaar kan en dat je ze aanpakt. Tegelijkertijd kan dat mensen ook op ideeën brengen. Als in een rechtszaal helemaal duidelijk wordt hoe mensen constructies hebben gevonden om geld binnen te sluizen, kun je mensen ook op ideeën brengen. De vraag rondom zichtbaarheid vind ik dus wel een beetje een dilemma. Je ziet wel dat het OM steeds vaker de media opzoekt bij gerechtelijke uitspraken. Ik zal in ieder geval in mijn reguliere overleggen met de opsporing ook aandacht vragen voor de zichtbaarheid van hun werk. Hoe kun je het toch wat zichtbaarder maken? Volgens mij willen burgers ook gewoon zien dat het niet loont. Tegelijkertijd wil je ook weer geen burgers op een idee brengen. Dat is de dubbelheid.

De **voorzitter**:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Van Meetelen.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Ik vind dit wel een heel vreemd antwoord. "Dan zouden we andere mensen op gedachten kunnen brengen." De mensen die dat willen, weten die wegen toch wel te verzinnen. Ik vind dat het zichtbaar moet zijn. Het is ook een drogreden. Je kunt dat dan wel op alles toepassen, mishandeling, moord of wat dan ook: misschien wordt iemand op een idee gebracht. Ik vind dat je het inzichtelijk moet maken. Mensen mogen het zien. Mevrouw Coenradie is hier nu niet, maar ik hoor uw beantwoording en denk: nee, dit is niet juist. Ik wil u toch vragen om hier beter naar te kijken en ervoor te zorgen dat het wel openbaar is.

Minister **Sterk**:

Ik hoor wat mevrouw Van Meetelen zegt. Ik denk dat de afweging vooral aan het OM is.

De **voorzitter**:

U vervolgt.

Minister **Sterk**:

Dan vroeg mevrouw Coenradie of ik ervoor kan zorgen dat frauderende aanbieders worden geweerd. Daar ben ik het natuurlijk mee eens, je wilt niet dat mensen opnieuw in het systeem terecht kunnen en onder een andere naam hetzelfde kunnen gaan doen. Daarom voeren we ook een vergunningplicht in, net als vog's, investeren we in extra opsporingscapaciteit en doen we al die zaken die we van plan zijn te doen. Daar zetten we dus alles op in.

Mevrouw Coenradie vroeg verder of we ook KPI's gaan formuleren voor de aanpak van zorgfraude en welke dat dan zijn. Dat zijn we inderdaad aan het doen. We zijn aan het kijken hoe we inzichtelijk kunnen maken wat die versterkte aanpak daadwerkelijk oplevert. Samen met andere partijen zijn we aan het bekijken welk indicatorenpakket daar dan bij hoort. Dan kun je denken aan het aantal aanwijzingen, bestuurlijke boetes, fraudeonderzoeken, aan het strafrecht overgedragen zaken, Bibob-onderzoeken of ingetrokken en geweigerde vergunningen.

Ik wil ook meer inzicht in de financiële resultaten van de aanpak. Daar hebben we net ook een debatje over gehad. Dan gaat het over de terugvorderingen, het voorkomen van schade en stopgezette onrechtmatige declaraties. Daarover ben ik ook in overleg met Zorgverzekeraars Nederland en met de Nederlandse Zorgautoriteit. Ik wil aansturen op aantoonbare resultaten, want ik denk dat het belangrijk is dat we daar inzicht in hebben. Ik zal de Kamer daarover ook halfjaarlijks informeren. Dat is ook waar de motie van ik denk mevrouw Van Brenk bij de Algemene Politieke Beschouwingen om heeft gevraagd. In de eerstvolgende voortgangsbrief zal ik hiervan ook kond doen.

De **voorzitter**:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Wendel.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Ik sloeg even aan op geld terugvorderen, waar de minister het over had. Uiteraard ben ik daar een groot voorstander van als het gaat om criminelen die doelbewust de zorg ingaan en kwetsbare mensen ondermijnen. Voor mij, voor de VVD is het van belang dat we ons bij deze aanpak echt richten op de malafide aanbieders en niet — met

uitroeptekens: niet!! — op cliënten in een kwetsbare situatie die per ongeluk een foutje maken. Ik wil echt niet dat wij als een stel crimefighters die mensen in de knel brengen. Ik wil de minister dat wel meegeven en vragen of zij het met mij eens is dat de aanpak van zorgfraude echt gefocust moet zijn op de aanbieders en mensen die dit moedwillig doen en niet op kwetsbare mensen die per ongeluk een foutje maken.

Minister **Sterk**:

Ik ben het van harte eens met mevrouw Wendel. Ik denk dat we ons op de zorgcriminelen moeten richten en niet op de mensen die per ongeluk een soort vormfout maken. Ik denk dat die vooral coulance moeten krijgen, zodat ze weer zorg kunnen ontvangen.

Mevrouw Coenradie en mevrouw Tijmstra hadden ook een vraag over de taakstelling. Volgens mij delen wij allemaal dat wij willen dat het geld dat in verkeerde zakken terecht is gekomen, terugkomt en het liefst weer terugvloeit naar de zorg. Daar zetten we alles op in en daar heb ik heel veel maatregelen toe genomen. Ik ga er ook wetgeving voor maken. Tegelijkertijd is het best ingewikkeld om daar heel harde doelstellingen aan te verbinden. We hebben nu een doelstelling van 50 miljoen opgenomen. Daarvoor gaan we ons uiterste best doen. Zoals een aantal van u zei, is het belangrijk dat we niet alleen geld terughalen, maar vooral aan de voorkant de deur dichthouden voor al die mensen die er op een verkeerde manier aan willen verdienen. Dat is misschien relatief makkelijker. De heer Claassen vroeg of ik kan toezeggen dat declaraties beter worden gecontroleerd op uitkomsten, waarbij we dan ook gebruik zouden moeten maken van data-analyse en AI en onaangekondigde controles. Ik ben het ermee eens dat het belangrijk is dat nieuwe en risicovolle aanbieders met meer bezoek en met onaangekondigd bezoek te maken moeten krijgen. Daarom starten we ook vanaf 2027 met die fysieke toetsing bij vergunningverlening. Daar had ik het net al even over. We bereiden ook de handhavings- en opsporingscapaciteit uit, zodat we ook meer onderzoeken kunnen doen.

Mevrouw Coenradie en mevrouw Van Brenk vroegen ook naar de gegevensuitwisseling. Daar hebben we het net al over gehad.

De heer Bushoff deed de oproep om het verplicht te maken om per declaratie duidelijk te maken aan wie welke zorg is geleverd, zodat we die spookzorg en valse facturen tegen kunnen gaan. Op dit moment voert Zorgverzekeraars Nederland ook een haalbaarheidsanalyse uit, die eind dit jaar zal zijn afgerond, omdat wij inderdaad ook die spookdeclaraties tegen willen gaan. Dus daar hoort u nog van.

Mevrouw Van Meetelen had vragen over de vog en waarom dat nu al niet verplicht gebeurt. Dat heb ik u net al verteld. Dat hadden we misschien eerder kunnen regelen, maar we gaan het nu wél regelen.

Mevrouw Van Meetelen had ook gevraagd hoe het kan dat uitzendbureaus met oprichters die al eerder zijn veroordeeld voor zware drugscriminaliteit, opnieuw in de kwetsbare zorg terechtkomen. Dat is natuurlijk onwenselijk. Daar zijn we het allemaal snel over eens. Een veroordeling betekent echter niet automatisch dat iemand geen onderneming meer mag starten of mag besturen — hoe gek dat misschien ook klinkt. Mijn collega van Sociale Zaken en ik onderzoeken daarom nu ook welke maatregelen we kunnen treffen tegen malafide uitzendbureaus en bemiddelingsbureaus.

De **voorzitter**:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Van Meetelen.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Niet elke overtreding betekent automatisch dat je een ondernemer nooit meer ergens mag laten ondernemen. Dat begrijp ik ook wel. Het ligt natuurlijk wel aan wat voor vergrijp het is en in welke sector het heeft plaatsgevonden. Dat is nogal een verschil. In de zorgsector werk je op basis van vertrouwen en ga je met heel kwetsbare mensen om. We hebben het hier op allerlei manieren al over gehad, ook onder andere over de Wet Bibob. Ik heb gelezen dat u daar wel werk van wilt maken. Ik zou willen vragen om dat te versnellen. Het is namelijk niet uit te leggen. In allerlei sectoren — ik kom oorspronkelijk uit zo'n sector — wordt er gebibobd waar het maar kan. Dat is prima; niemand zegt daar wat van, want het is gewoon goed om dat te doen. Maar het is niet uit te leggen dat het hier niet gebeurt. Want als het in dit geval was gebeurd, dan had je dat al ondervangen, want dan hadden ze het gewoon niet kunnen starten. Dan hoeven we ook dat hele verhaal erachter niet meer te doen. Mijn oproep is dus om dat te versnellen. Daarnaast is mijn vraag — die ligt in het verlengde van mevrouw Synhaeve — of bestaande ondernemers ook nog gebibobd kunnen worden. Laat ik het zo maar zeggen. Kan die Bibob dan dus nog toegepast worden?

Minister **Sterk**:

Er kan altijd gebibobd worden, ook bij bestaande ondernemingen. Ik ben inderdaad aan het kijken hoe we dat in de Wlz zo snel mogelijk kunnen regelen, zodat ook zorgkantoren dat kunnen inzetten. Voor de Zvw ligt dat iets anders, want dat is een private onderneming, maar de Zvw heeft zelf ook heel veel instrumenten om meer te kunnen doen dan bijvoorbeeld zorgkantoren om zorgfraude aan te pakken.

Dan had mevrouw Van Meetelen ...

De **voorzitter**:

Dat leidt eerst nog tot een vraag van de heer Bushoff.

De heer **Bushoff** (PRO):

Ja. Want in de Wet Bibob staat in de opsomming, welke ondernemingen die vanuit de zorg betaald worden, gebibobd kunnen worden: Wlz niet, maar Zvw ook niet. Als de minister zegt dat dit eigenlijk alleen relevant is voor de Wlz, dan ben ik wel benieuwd op welke andere mogelijkheden de minister dan doelt voor de Zvw die afdoende zijn om te zeggen: dan hebben we voor de Zvw de Wet Bibob niet nodig.

Minister **Sterk**:

Ik kom op uw vraag in de tweede termijn terug, want die zijn er wel. Het verschil zit er vooral in dat een zorgverzekeraar een private partij is en de Bibob alleen betrekking heeft op overheids-handelen; alleen als je onderdeel bent van een overheid, mag je de Wet Bibob toepassen. Dat is het verschil waarom het in de Wlz wel kan en in de Zvw dus niet, omdat de uitvoering anders is.

De **voorzitter**:

Dat leidt tot een vervolgvraag van de heer Bushoff.

De heer **Bushoff** (PRO):

Die is eventueel ook voor de tweede termijn, maar in de zaak waar het eerder over ging, verloor het zorgkantoor van Menzis toch de zaak? Die mochten dat inderdaad niet doen omdat er geen Wlz bij staat. De zorgverzekeraars mogen dat überhaupt niet omdat die een private onderneming zijn. Zou het niet wenselijk zijn om toch een route te vinden zodat voor iedereen in de zorg de Wet Bibob kan gelden? Of misschien nog breder gezegd: overal waar publiek geld naartoe gaat, willen we toch een Bibob-toets kunnen toepassen? Dat zou ik de minister willen vragen.

Minister **Sterk**:

Ik begrijp uw gedachte heel goed. Ik onderschrijf ook dat we zo veel mogelijk mogelijkheden moeten hebben om dat te kunnen toepassen. De Bibob is daarvoor een heel geëigend instrument. Ik kan wel toezeggen dat we daar in een brief op terugkomen om meer toelichting te geven op wat nou precies de verschillen zijn, waarom het op dit moment bij het ene wel kan en bij het andere niet, en of er inderdaad mogelijkheden zijn om dat in de Zorgverzekeringswet mogelijk te maken vanuit de zorgverzekeraars. Ik waarschuw alleen wel dat het, denk ik, heel ingewikkeld is omdat het echt een ander type organisatie is. Het goede nieuws is volgens mij dat ik wel wil gaan regelen dat de Bibob inderdaad door zorgkantoren op de Wlz toegepast kan worden. Dat was volgens mij ook de casus van Menzis van de afgelopen weken. Dat willen we inderdaad echt gaan oplossen.

De **voorzitter**:

En wanneer verwacht u deze brief naar de Kamer te kunnen sturen?

Minister **Sterk**:

Daar kom ik in de tweede termijn even op terug.

De **voorzitter**:

U vervolgt uw betoog.

Minister **Sterk**:

Dan had mevrouw Van Meetelen nog de vraag of ik kan vertellen hoeveel mensen er zijn geweerd uit de jeugdzorg en hoeveel bestuurders er zijn aangepakt. Ik moet helaas zeggen dat ik die gegevens niet heb. Die specifieke informatie kan ik u dus helaas niet geven.

Dan vroeg mevrouw Van Meetelen ook welke lastenverzwaringen we niet zouden hoeven hebben opleggen voor hardwerkende Nederlanders als we deze miljarden niet in de zorg weg hadden laten sluizen. U vermoedde het al, maar helaas kan ik u dat antwoord ook niet zomaar geven. Maar ik vind dat we wel, en zo wil ik het dan vooral lezen, maximaal moeten blijven inzetten om te voorkomen dat fraude een plek krijgt in de zorg.

Mevrouw Van Brenk vroeg naar het kunnen delen van de risicosignalen vanuit de KVK. Het is mij bekend dat de Kamer van Koophandel meer wil kunnen doen vanuit de informatie die die heeft. De KVK valt niet onder mij, maar onder het ministerie van EZ. Dat heeft hun aandacht, maar ik zal het ook nog even expliciet onder de aandacht brengen van mijn collega daar.

Mevrouw Synhaeve heeft net al mondeling aan mij de vraag gesteld wanneer we gaan toetsen. Die is al aan bod gekomen.

Zij had ook de vraag hoeveel mensen met een evc-diploma nu zijn gecontroleerd. Dat is best wel lastig, want een evc-certificaat kon ook worden omgezet in een vakbekwaamheidsbewijs of leiden tot vrijstellingen binnen een mbo-opleiding. Die kunnen uiteindelijk weer tot een diploma leiden. Dat maakt het dus ook moeilijk om te controleren of de legitieme diploma's en vakbekwaamheidsbewijzen terecht verkregen zijn. De controle of mensen echt bevoegd en bekwaam zijn, bijvoorbeeld op basis van evc-certificaten, moet worden gedaan door onder andere werkgevers en zorgaanbieders die personeel inhuren. Die verplichting hebben ze op basis van goed werkgeverschap en de vergewisplicht. Daar wordt geen register van bijgehouden, dus die cijfers heb ik helaas niet tot mijn beschikking. Ik ben wel samen aan het werken met Sociale Zaken, Onderwijs, JenV en BZK om maatregelen te treffen om valse documenten, waaronder evc's, aan te kunnen pakken, maar dit is echt een opdracht die we vanuit de taskforce hebben opgepakt. We werken ook aan fraudebestendige alternatieven. Ja, dat was het.

De voorzitter:

Mevrouw Wendel, zou u weer even heel kort het voorzitterschap over willen nemen?

Voorzitter: Wendel

De voorzitter:

Het woord is aan mevrouw Synhaeve van D66.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):

Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp dat de controle door de werkgevers en de zorgaanbieders gebeurt. Maar wanneer weten we dan of het allemaal gecontroleerd is? We hebben dus eigenlijk geen idee hoever zij daarmee zijn, als ik het goed begrijp.

Mijn tweede vraag hierover was of we ook weten of een aantal van de personen — of het liefst natuurlijk allemaal — waarvan we wel weten dat ze valse diploma's hadden die vaak met die intentie zijn aangekocht, strafrechtelijk worden vervolgd. Maar ik zie dat dat misschien nog in het volgende pakketje zit.

De voorzitter:

De minister gaat deze vraag ongetwijfeld beantwoorden.

Minister Sterk:

Ik ga eerst even uw tweede vraag beantwoorden. Dat was namelijk de vraag of er ook mensen strafrechtelijk worden vervolgd als gevolg daarvan. Als werkgevers, onderwijsinstellingen of andere instanties bij controle het vermoeden hebben dat er sprake is van vervalste evc's, dan kunnen ze aangifte doen bij de politie. Het OM kan dan na eigen beoordeling overgaan tot strafrechtelijke vervolging. Dat is dus hoe het werkt. Om hoeveel mensen het gaat, is ons echt niet bekend. Dat is volgens mij ook niet zomaar te achterhalen vanwege wat ik net ook heb geschetst.

De voorzitter:

En het antwoord op de eerste vraag?

Minister **Sterk**:

Dat was dus ook het antwoord op de eerste vraag.

De **voorzitter**:

O, excuus. Dan kijk ik naar mevrouw Synhaeve om te zien of ze het voorzitterschap terug wil.

Voorzitter: Synhaeve

De **voorzitter**:

Bij dezen. De minister.

Minister **Sterk**:

Ja. Dan was er nog een vraag van Kamerlid Synhaeve. Ze vroeg of de toetsing voor een toelatingsvergunning alleen geldt voor nieuwe aanbieders of ook voor bestaande aanbieders. Een van de zaken die we op dit moment uitwerken, is of het ook om bestaande aanbieders kan gaan. Ik gaf u net aan dat het ook een afweging is wat betreft de bureaucratie die daar misschien uit voort kan komen.

Mevrouw Van Meetelen vroeg of ik kan uitsluiten dat onder de niet-gecontroleerde 700 invalkrachten nog meer mensen zaten met valse diploma's, valse vog's of strafrechtelijke zaken. Ik denk dat u het al een beetje voelt aankomen, maar ook daarbij is het de verantwoordelijkheid van de werkgever om na te gaan of die allemaal kloppen, die diploma's en die vog's. Ook als er gebruik is gemaakt van een uitzendbureau of de inzet van invalkrachten, is dat de verantwoordelijkheid van de werkgever. Maar om de instroom van individuen met malafide intenties in het jeugddomein tegen te gaan, zet ik dus in op de vergunningsplicht voor aanbieders en de vergewisplicht voor werkgevers, zodat werkgevers het ook moeten aangeven als zij signalen hebben dat er dingen niet kloppen.

Dan stelde mevrouw Wendel een vraag over de pgb-bemiddelingsbureaus. Ze vroeg of ik die wil gaan verbieden. Ik begrijp heel goed de achtergrond van de wensen van mevrouw Wendel, want we zien natuurlijk dat er best veel gefraudeerd wordt via die pgb-bemiddelingsbureaus. In die zin vind ik het dus supersympathiek. Tegelijkertijd weet ik ook uit de praktijk dat als mensen door iets in het leven opeens een pgb nodig hebben en ze mensen moeten gaan zoeken die voor hen die pgb-zorg kunnen gaan leveren, een pgb-bemiddelingsbureau daarin soms een goede rol kan spelen. Dat hoeft niet per se een malafide bemiddelingsbureau te zijn. Ik denk ook niet dat mevrouw Wendel dat niet zou willen. Ik denk dat het dus een beetje zoeken is naar hoe je ervoor zorgt dat je de mogelijkheid dat zo'n bemiddelingsbureau door tussenkomst zorgfraude kan uitvoeren wegneemt, en hoe je tegelijkertijd voor iemand die budgethouder wordt en mensen zoekt die zorg kunnen leveren, de mogelijkheid openhoudt om daarbij wel geholpen en ondersteund te worden. Dat is natuurlijk ook een rol van die bureaus.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Dan constateer ik wel dat het een hele mooie avond gaat worden. Volgens mij was dat namelijk exact wat ik zei. Ik heb mezelf in de afgelopen periode uitgedaagd om zo veel mogelijk mensen te vragen: "Wat is nou het nut van een pgb-bemiddelingsbureau? Welke rol zouden ze moeten hebben? Overtuig mij nou eens dat ik het volledig mis heb." Wat ik van iedereen terugkrijg, of het nou gaat om budgethouders of mensen

daaromheen, is dat het belangrijk is dat als iemand, omdat die bijvoorbeeld is uitgevallen, op korte termijn ineens een zorgverlener nodig heeft, die zorgverlener bijvoorbeeld via zo'n bureau beschikbaar is. Ik ben echt van mening dat dat daadwerkelijk het enige nut is van zo'n bemiddelingsbureau en dat dat de enige plek is die zo'n bemiddelingsbureau in ons systeem zou moeten hebben. Mijn vraag is dus concreet: als de minister dat met mij eens is, kunnen we het dan gewoon regelen, met de uitzondering van arbeidsbemiddeling?

Minister Sterk:

Ik vind het altijd fijn om te horen dat het een mooie avond begint te worden. Dat is altijd prettig. Wat ik u al eerder heb toegezegd, want we hebben hier al eerder over gewisseld, is dat ik in ieder geval de rol van bemiddelingsbureaus wil gaan bekijken in de nadere uitwerking van het pgb als bewuste keuze. Dat is namelijk in het verlengde waarvan mensen dan soms zo'n bemiddelingsbureau nodig hebben. Ik wil dus echt gaan onderzoeken wat u ook wilt. Hoe kunnen we dat nou vormgeven? Ik wil in dat onderzoek ook kijken hoe we het pgb als bewuste keuze herdefiniëren, en zien wat een principiële keuze voor eigen regie betekent voor de inzet van derde personen, waaronder bemiddelaars. Dus ja, ik ga ermee aan de slag.

De voorzitter:

Een vervolgvraag van mevrouw Wendel.

Mevrouw Wendel (VVD):

Dank en ook dank aan de minister. Ik zie dat ze hier echt serieus mee bezig is. De vorige keer dat we hierover spraken, kwamen we erop uit dat de minister tegen mij zei: ik ga aan de slag met de malafide bemiddelingsbureaus. Mijn punt is precies wat de minister nu ook zegt: het zijn niet alleen die malafide bureaus; bemiddelingsbureaus passen überhaupt niet in een systeem waarin eigen regie centraal staat, omdat de regie in dit soort situaties volledig wordt overgenomen door die bemiddelingsbureaus. Als ik het zo mag begrijpen dat de minister gaat kijken naar bemiddelingsbureaus in brede zin en hoe we dat zo ver mogelijk kunnen indammen, vind ik dat het een zeer mooie avond is, minister.

De voorzitter:

Ik hoorde geen vraag, maar ik ga naar de minister.

Minister Sterk:

Dan ga ik ondanks deze fijne woorden toch gewoon door met de beantwoording van de vragen. Ik heb er nog twee op dit onderwerp. Mevrouw Coenradie had een vraag over een landelijke regiefunctie zorgfraude. Zij vindt dat er meer regie moet komen. Dat onderschrijf ik. We zijn nu vanuit de taskforce, samen met de bewindspersonen van JenV en Sociale Zaken, aan het kijken hoe dat eruit zou moeten zien en wat die regie zou moeten doen. Dan gaat het om de regie op toezicht, handhaving en opsporing op het gebied van fraude en ondermijning in de zorg. Ik zal uw Kamer daar in de tweede helft van 2027 over informeren, zodat we weten wat we dan gaan doen.

Ten slotte nog de vraag van mevrouw Coenradie of ik wil reageren op alle voorstellen, overall deadlines bij wil geven en ook nog wil uitleggen wat niet en wat wel en waarom. Het gaat mij eerlijk gezegd iets te ver om op alle punten een-op-een te reageren. De belangrijkste punten heb ik al genoemd in alle brieven. Die zijn gericht op betere

screening aan de voorkant, gegevensdeling, uitbreiding van capaciteit en toezicht in het gemeentelijk domein. We hebben een aantal punten ook vandaag of al eerder in een debat aan bod gehad. Ik herken heel veel van de punten die mevrouw Coenradie opbrengt en daar ben ik hard mee aan de slag.

Ik heb in mijn brieven van 8 juni en 12 september benoemd op welke termijn een maatregel start of wanneer ik verwacht dat de wetgeving gereed is. Daarnaast zitten er in de brieven ook voorstellen waarmee partijen zelf aan de slag moeten en waarvoor wetgeving niet nodig is. Neem als voorbeeld de koppeling tussen de intrekking van een vergunning en de privaatrechtelijke AGB-code van zorgverzekeraars. Dat kunnen zorgverzekeraars zelf via hun voorwaarden regelen. Ik zal de partijen via de TIZ, de Taskforce Integriteit Zorg, ook aanmoedigen om vooral zelf aan de slag te gaan met de zaken waar wij niet voor nodig zijn. Ik zal u daar uiteraard steeds van op de hoogte houden.

De voorzitter:

Dat brengt ons denk ik bij blokje twee, de Wibz.

Minister Sterk:

Ja, de Wibz. Een aantal vragen. Mevrouw Dobbe vroeg waarom het kabinet private equity niet verbiedt. Ik denk dat we daar net een interessant debat tussen de Kamerleden onderling over hebben gehoord. Private equity kan op zichzelf ook juist een instrument zijn om zorginnovaties in de zorg te brengen. Pensioenfondsen willen soms op die manier investeren in de zorg, zodat zorg die soms weer terugvloeit, niet per se uit de zorg wegvloeit, maar misschien in een ander zorgonderdeel terechtkomt. Daarom willen wij dat niet verbieden, maar wij willen daar wel meer eisen aan stellen. Dat willen we gaan doen via de Wibz, bijvoorbeeld door een maximum aan de winstuitkering te stellen en via allerlei andere voorwaarden.

Mevrouw Dobbe vroeg ook waarom ik de winstuitkeringen uitbreid in plaats van ze te verbieden. Ik gaf net aan dat de mogelijkheid om winst te kunnen maken en daarmee investeerders aan te trekken juist heel goed kan zijn voor de zorg. We zien nu ook — volgens mij zei mevrouw Wendel dat ook al — dat we een soort ongelijkheid en daarmee een ondoorzichtigheid hebben: op sommige plekken mag het wel en op andere niet. Dat willen we eigenlijk allemaal gelijktrekken en eenduidig maken. Aan de andere kant willen we ook wel iets doen tegen de uitwassen die er soms zijn. Nogmaals, dat hopen we in de Wibz te gaan regelen.

Dat was het, voorzitter.

De voorzitter:

Dat was het blokje?

Minister Sterk:

Nee, sorry, ik heb nog één vraag van mevrouw Van Brenk. Ik zie haar al een beetje vorsend mijn kant uit kijken, maar ik heb inderdaad nog een vraag van haar liggen. Zij vroeg: hoe houdt je toezicht op een voldoende aantrekkelijk rendement? Op dit moment loopt er een onderzoek waarin gekeken wordt naar de hoogte van het maximumpercentage van de winstuitkering. In dat onderzoek gaan we ook kijken naar de balans tussen enerzijds een voldoende aantrekkelijk rendement, want het moet

inderdaad wel interessant blijven om te investeren — dat hebben we ook nodig, zoals ik net aangaf — en anderzijds een maximum dat we kunnen stellen, zodat er geen excessieve winstuitkeringen gedaan kunnen worden, want dat willen we ook niet in de zorg. Dat onderzoek zal de basis vormen voor de norm die gesteld gaat worden, die vervolgens weer door de NZa in de gaten wordt gehouden. Maar die discussie krijgen we dus ook nog, denk ik, bij de aanpassing van de Wibz. Ja, precies. We willen die geloof ik binnenkort naar de Raad van State sturen, en dan hopelijk begin volgend jaar aan de Kamer aanbieden.

Dat was dit blokje, voorzitter.

De voorzitter:

Dat brengt ons bij het derde blokje: de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

Minister Sterk:

Daar zijn wat meer vragen over gesteld, onder anderen door mevrouw Dobbe en mevrouw Van Brenk. Die vragen gingen over hoe de bezuiniging op de IGJ zich verhoudt tot het voldoende oog houden, een beetje in mijn woorden, voor de misstanden. Ik wil daarover het volgende zeggen. De krimpopgave is inderdaad fors, maar de inzet van de IGJ is ook om met minder mensen effectief toezicht te houden. Dat betekent dat je slimmer toezicht moet houden. Daar werkt de IGJ op dit moment aan. Ze ontwikkelt haar toezicht verder, en ook haar informatiepositie, bijvoorbeeld door risicogerichter en ook meer datagedreven te gaan werken. Dat betekent gewoon dat je capaciteit ook veel gericht kunt inzetten, op de grootste risico's voor de kwaliteit, veiligheid en continuïteit van de zorg. Je kunt met minder capaciteit natuurlijk niet alles op dezelfde manier blijven doen. Dat is, denk ik, helder. De veranderopgave is daarom ook niet om hetzelfde werk met minder mensen te doen, maar om het toezicht anders en doelgerichter te organiseren, met een blijvende focus op de kerntaak, namelijk gewoon het bewaken van goede en veilige zorg. Omdat we net een debat hadden over zorgfraude, zeg ik er ook nog maar even bij dat zorgfraude nog steeds een prioriteit blijft binnen de IGJ.

Mevrouw Van Meetelen vroeg of ik wil onderzoeken hoe de Wkkgz en de Jeugdwet kunnen worden gewijzigd, zodat de IGJ in uiterste gevallen de bevoegdheid kan krijgen om een bestuur te schorsen, te vervangen of een functie te beëindigen. Dat kan in principe al op basis van de Wkkgz, dus dat is in principe al mogelijk; daar hoeven we niets nieuws voor te doen.

Mevrouw Van Meetelen (PVV):

Dat vraag ik me dus af. De IGJ zegt zelf — dat hebben wij er dus ook uitgehaald — dat dat niet zo is. Ze kunnen een aanwijzing of een bevel geven, maar ze kunnen niet uiteindelijk daadwerkelijk zeggen: wij nemen het nu over en we zorgen ervoor dat die persoon wordt weggestuurd. Daardoor houd je een situatie toch in stand. Daarover gaat dus ook mijn vraag. Nogmaals, die komt vanuit ons, maar ook vanuit de IGJ. Het kan dus niet op de wijze waarop u zegt dat het gaat.

Minister Sterk:

Ik zal dan iets meer toelichten wat ik precies bedoel. Op grond van de Wkkgz kan de IGJ door middel van een aanwijzing afdwingen dat het bestuur van een zorgaanbieder wordt vervangen. Er moet dan wel een directe relatie zijn tussen het handelen van het bestuur

en de risico's voor de kwaliteit en veiligheid van de patiëntenzorg. Het is vervolgens aan de raad van toezicht om de bestuurder daadwerkelijk te ontslaan en een tijdelijk bestuur aan te stellen. Het snelle antwoord is dus: ja, het kan al. Dit is de manier waarop dat dan kan gebeuren. Maar wellicht hoort u daarin dan dat het niet door de IGJ kan gebeuren, maar dat de raad van toezicht daar uiteindelijk het laatste woord in heeft.

De voorzitter:

De laatste interruptie van mevrouw Van Meetelen.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Ja, dan maar mijn laatste interruptie. Dat is jammer, want ik heb dadelijk nog tien vragen, denk ik.

Ze zeggen natuurlijk niet voor niks dat dat zo is. Ik ga niet allerlei casussen naar voren halen, want dat vind ik eigenlijk niet nodig. Er blijkt dat een raad van toezicht niet tot die stappen overgaat, terwijl de IGJ zegt: je moet het wel doen, want dat zou het beste zijn. Het gebeurt dus niet, waardoor bepaalde situaties met bepaalde bestuurders blijven zoals ze zijn, terwijl ze dat niet willen. Dat is de vraag. Dat is ook wat wij graag gewijzigd zien.

Minister Sterk:

We kunnen een beetje heen en weer gaan praten over wat de IGJ nou eigenlijk bedoelt, maar het antwoord dat ik voorlas, is afgestemd met de IGJ. Misschien is dat dan wat ik daarover kan zeggen.

De voorzitter:

Dat leidt tot een vraag van mevrouw Van Brenk.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Ik hoor best de minister zeggen: goh, de IGJ gaat het anders doen. Wat wij horen, is dat de IGJ organisaties wel heel vaak heel lang de tijd geeft voor verbetering op verbetering. Dat hebben we gezien bij het horrorverpleeghuis in De Steeg. Dat was een traject van jaren. Iedere keer probeerden ze het weer te verbeteren, maar het was niks. Er waren al signalen. Mijn punt is eigenlijk: wie komt nou op voor die cliënten? Waar kunnen de kinderen die zien dat hun ouders daar zo verpieteren of de ouders die zien dat de kinderen slecht behandeld worden nou terecht? Met zo'n meldpunt als Meld Misdaad Anoniem of weet ik veel wat schieten mensen geen moer op. Hebben we nou niet ergens iets wat aan de kant staat van de mensen die nu gewoon vermangeld worden in de zorg?

Minister Sterk:

Ik herken heel erg de afschuw over dit soort, gelukkig, incidenten, maar het zal je moeder maar zijn die daar zit. Dat herken ik heel erg. Tegelijkertijd is het inderdaad ook niet makkelijk om wat je daar ziet uiteindelijk op de goeie plek te krijgen. In eerste instantie is het natuurlijk de bedoeling dat je dat gewoon bij je zorgaanbieder zelf meldt. Het kan natuurlijk zo zijn dat een zorgmedewerker niet functioneert. Dan is het in eerste instantie zaak om dat bij de zorgaanbieder te doen. Vervolgens — ik denk dat we het daar nu over hebben — is het ook nodig om dat bij de IGJ te melden. Ik ga verder niet over hoe de IGJ toeziet. Het is aan de IGJ om dat onafhankelijk vorm te geven. De IGJ zal wel, denk ik, zo lang mogelijk kijken ... Zonder zorg zitten is misschien nog wel een

veel groter probleem. Ik kan me voorstellen dat er daarom ook zo wordt ingezet op de verbetering van de zorg. Maar er komen op een gegeven moment ook momenten dat het niet meer kan. Volgens mij hebben we er ook voorbeelden van gezien dat de IGJ dat uiteindelijk ook wel heeft geconstateerd. Het is natuurlijk ook iets om bij de zorgverzekeraar te melden, want de zorgverzekeraar is verantwoordelijk voor de zorg en heeft ook een rol in de continuïteit van zorg. Ook daar kunnen mensen zich dus melden. Ik wil er niet voor weglopen dat u zegt — ik hoor dat natuurlijk ook wel — dat mensen gefrustreerd zijn, omdat ze toch het gevoel hebben dat er gewoon niets gebeurt met ... Daarom is het ook zaak om een soort lerende organisatie te blijven en er elke keer weer van te leren door te bekijken hoe we iets toch beter kunnen doen, wat we hebben laten liggen en wat we eerder hadden moeten doen. Dat zal de IGJ ook doen.

De voorzitter:

Mevrouw Van Brenk met haar laatste interruptie.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Ja, ook de laatste. Ik ben er volkomen gefrustreerd over, maar vooruit.

Er is een brief gestuurd door het Senioren Netwerk Nederland. Dat vraagt eigenlijk hetzelfde als waar heel veel mensen om vragen, namelijk: hoe waarborgt de minister de signalen van cliënten, van naasten en van vrijwilligers als er onvoldoende passende zorg wordt geleverd? Waar melden zij dat dan? En hoe kunnen we nou zorgen dat de zorg dan ook van voldoende kwaliteit is? De minister zegt dat je dan bij de zorgorganisatie moet zijn, maar als daar criminelen zitten, is het niet fijn om dat even te gaan melden. Is er nou niet een mogelijkheid van een apart telefoonnummer of wat dan ook? We zouden moeten kunnen weten dat er voldoende aandacht is voor bijvoorbeeld de ouderenadviseurs die achter de voordeur komen en zien dat er gewoon amper zorg geleverd wordt. Of wie dan ook. Er moet ergens gewoon een goed meldpunt zijn waar mensen terechtkunnen die zeggen: hier gaat het gewoon helemaal mis of worden mensen gewoon opgelicht.

Minister Sterk:

U zag ons al even hierover overleggen. Het antwoord blijft toch nog steeds wel dat de IGJ het loket hiervoor is, want die ziet toe op de kwaliteit van zorg en de patiëntveiligheid. Ik wil u toezeggen dat ik dit ook eens even meeneem in de gesprekken die ik voer met de hoofdinspecteur, ook in relatie tot wat Senioren Netwerk Nederland blijkbaar heeft gemeld. Dat betrek ik daar even bij.

De voorzitter:

U vervolgt uw betoog.

Minister Sterk:

Ja, voorzitter. Nog vier vragen in dit blokje. Mevrouw Wendel vroeg naar de beëindiging van het programma IBZ. In mijn herinnering hadden meer mensen daar een vraag over, zoals mevrouw Coenradie. We hebben het hier al vaker over gehad in de Kamer. In die zin ga ik dus een beetje herhalen wat ik eerder ook heb gezegd. Ik moet zeggen dat ik inderdaad ook wel verrast was; dat heb ik eerder ook tegen u gezegd. Tegelijkertijd heb ik dit besproken met de hoofdinspecteur, die mij er wel van heeft overtuigd dat dit ten eerste niet onverwacht is — het was namelijk een tijdelijke organisatie — dat ook zij natuurlijk het belang ziet dat zorgfraude een prioriteit blijft binnen de IGJ en dat de inzet

hier vooral is dat er niet alleen in dat ene clubje kennis over zorgfraude is, maar dat die kennis ook verder in de organisatie een plek krijgt. We hebben afgesproken dat dit gewoon met grote regelmaat onderwerp zal zijn van het gesprek dat ik met haar voer, omdat ook voor de Kamer en het kabinet zorgfraude gewoon een heel erg belangrijk onderwerp is en de IGJ daar ook een rol speelt.

De voorzitter:

Een vraag van mevrouw Wendel.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Ik kijk naar de voorzitter. Volgens mij is dit ook mijn laatste dans in dit debat.

De voorzitter:

Ja, klopt. Dit is ook uw vierde interruptie.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Ik heb de minister hier, laten we eerlijk zijn, al drie, vier keer eerder naar gevraagd, omdat ik gewoon ontevreden ben met het antwoord. Ik begrijp ook dat de minister denkt: deze vraag heb ik al heel vaak beantwoord. Wat ik nou graag zou willen is het volgende. Wat dit team zo bijzonder maakte, is dat het echt keek naar wie de echte criminelen zijn en hoe we die kunnen aanpakken. Als we kijken naar de kwaliteit van zorg, zien we dat die zwaar ondermaats is. We blijven maar verbetertraject na verbetertraject uitvoeren. Gisteren hoorden we dat we dat tot wel acht jaar lang doen. Ik wil de minister dus vragen — ik beloof dat ik daarna een keer ga stoppen over dit thema — of zij kan regelen dat er nu echt meer gekeken gaat worden naar wie de criminelen zijn en hoe we die aanpakken, in plaats van dat het weer verzandt in van verbetertraject naar verbetertraject gaan? Volgens mij is dat namelijk waar het om gaat.

Minister Sterk:

Ik zou willen dat ik dat kon, maar dat is natuurlijk aan de IGJ zelf. De IGJ heeft mij ook echt verzekerd dat het idee juist is dat het werk dat daar wordt gedaan nu breder gedaan gaat worden en wordt opgenomen in die organisatie. Daar kan ik natuurlijk wel dat gesprek over blijven voeren. Dat wil ik u dus toezeggen. Ik zie u blij kijken, dus ik denk dat dat daarmee is afgedaan.

Voorzitter. Ten slotte nog twee vragen. De heer Claassen vroeg of ik de prioriteit "klimaat en milieu" uit het werkplan van de IGJ kan halen. Het zal u niet verbazen dat ik dat niet kan, want dat is echt aan de IGJ.

Ten slotte had meneer Van Houwelingen nog de vraag of het niet goed zou zijn als de inspectie af en toe rechtstreeks bij pleeggezinnen controleert. De IGJ houdt geen toezicht op de pleeggezinnen, maar wel op de pleegzorgorganisaties en de pleegzorgbegeleiders van de jeugdhulporganisaties. Daarmee onderzoekt de IGJ ook of de kwaliteit en veiligheid voldoende zijn.

De heer Van Houwelingen (FVD):

Dat klopt. Daar waren we gebleven in ons vorige debat, bij dat antwoord. We gaan nu hopelijk een stapje verder, want ik snap wat de IGJ allemaal zegt, maar mijn vraag was: wat vindt de minister zelf? Zou de inspectie dat wel of niet moeten doen?

Minister **Sterk**:

Ik vind het vooral van belang dat de inspectie haar werk, toezicht op die zorg en kwaliteit, gewoon goed doet. Ik vind ook dat je organisaties aan mag spreken op hun verantwoordelijkheid. Als bij de IGJ het idee ontstaat dat een organisatie haar verantwoordelijkheid niet nakomt, dan vertrouw ik erop dat de IGJ verder gaat kijken.

De **voorzitter**:

Mevrouw Tijmstra, uw laatste interruptie.

Mevrouw **Tijmstra** (CDA):

Ik had nog een vraag gesteld die niet beantwoord is. Het CDA heeft aandacht gevraagd voor goed bestuur op het moment dat je als zorgaanbieder besluit om te stoppen. Daar hoort dan ook een zorgvuldige overdracht van cliënten bij. We hebben heel recent twee casussen gezien waarbij dat gewoon niet goed is gegaan. We hebben dit punt vanuit het CDA al een aantal keer aangedragen, juist omdat de impact voor de mensen die zorg krijgen zo ontzettend groot is. We krijgen dan vaak een procesantwoord dat helemaal klopt: de IGJ kan wat, de zorgverzekeraar heeft een rol enzovoorts. Toch gaat het mis. Wij vragen ons af of we dat niet steviger in wet- en regelgeving moeten vastleggen. Hoe kijkt de minister hiernaar? Is zij ook bereid om te kijken of er niet meer nodig is op dat gebied?

Minister **Sterk**:

Dat zat in mijn laatste mapje, maar daar was ik nog niet helemaal, want ik had nog één vraag te beantwoorden over de IGJ. Dat was een vraag van mevrouw Synhaeve. Zij vroeg of ik kan garanderen dat alle een-op-een geplaatste kinderen bij gekwalificeerd personeel zijn geplaatst en dat dat in veiligheid is gebeurd. Hoewel ik dat heel graag zou willen, kan ik niet garanderen dat dat op dit moment het geval is, maar ik ben wel bezig met alle partijen om maatregelen te treffen om die een-op-eenplaatsingen terug te dringen en om verbeteringen te treffen. Volgens mij komt er vandaag of morgen een brief uw kant op die gaat over de een-op-eenplaatsingen en alle acties die we daar nu op gaan ondernemen. Ik ben namelijk ook wel geschrokken — een van uw leden refereerde er al aan — van de cijfers over kinderen in de een-op-eenplaatsingen. We hebben daar nu dus ook een actieplan op gezet.

De **voorzitter**:

Dan kijk ik even naar mevrouw Wendel om te zien of zij weer tijdelijk het voorzitterschap over zou willen nemen.

Voorzitter: Wendel

De **voorzitter**:

Het woord is aan mevrouw Synhaeve.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):

Dank u wel, voorzitter. Wij gaan de brief afwachten die onze kant op komt. Ik vermoed zomaar dat we daar direct volgende week bij het debat over zullen doorpraten. Maar het blijft natuurlijk uitermate zorgelijk dat we van honderden kinderen gewoon geen idee hebben waar ze zitten en of ze veilig zijn. Ja, het is nodig om te kijken naar maatregelen om verbeteringen te treffen, maar we moeten ook weten waar ze zitten, of ze veilig zijn, of ze onderwijs krijgen en of er gekwalificeerd personeel is. Maar we wachten de brief af

en komen daar volgende week op terug.

Dan nog even over de IGJ, want daar hebben we ook een uitgebreide set schriftelijke vragen over gesteld. Ik denk dat het heel goed is dat de IGJ zelf gaat over de manier waarop die haar werk vormgeeft. Tezelfdertijd moet ik concluderen dat inzetten op constant verbeteren en verbetertrajecten heel goed is voor hen die een keer een fout maken en daarvan moeten leren, maar dat als we weten dat criminelen doelbewust de zorg in gaan met die intentie, we veel harder moeten durven ingrijpen. Dat staat in relatie tot de meer dan 300 arbeidsplaatsen die eraf gaan. Ik snap dat je gaat kijken of we die inzet niet op een andere manier kunnen plegen, maar ik heb altijd geleerd: als je iets anders gaat doen, kost het soms iets meer tijd en mensen om dat goed neer te zetten en gaat daarna pas het aantal mensen omlaag. Ik ben dus benieuwd hoe de minister daarnaar kijkt.

Minister Sterk:

Dit gesprek heb ik natuurlijk ook gehad met de hoofdinspecteur, met Monique. Die heeft, zoals ik u net heb geschetst, aangegeven welke richting ze nu uitgaat met de organisatie. Die heeft er ook vertrouwen in dat dat goed gebeurt. Daarbij zijn er natuurlijk ook gesprekken met de ondernemingsraad gevoerd. Ook zij hebben er volgens mij langzamerhand meer vertrouwen in dat dat goed gaat. Maar het is wel een ingewikkelde operatie — dat is natuurlijk ook gewoon waar — als je naar zo weinig mensen terug moet. Dat vraagt dus echt om een andere manier van werken. Daar wordt ook hard aan gewerkt.

De voorzitter:

Mevrouw Synhaeve voor het voorzitterschap.

Voorzitter: Synhaeve

De voorzitter:

Dank u wel, voorzitter. De minister vervolgt haar betoog.

Minister Sterk:

Dan kom ik bij het laatste blokje.

Dan kom ik meteen bij de vraag van mevrouw Tijmstra. De vraag die zij stelt, speelt bijvoorbeeld ook bij VEC, denk ik. Daar hebben we ook gezegd dat we heel goed moeten gaan evalueren of het stelsel van waaruit ik mijn rol neem en van waaruit alle partijen hun rol proberen te pakken, voldoende antwoord geeft als er zo'n zaak speelt, ook als het gaat over die zorgplicht. Kunnen we doen wat we zouden moeten doen? Die evaluatie wil ik gaan starten zodra de kinderen een goede plek hebben gekregen. Dat heb ik steeds gezegd en dat ben ik nog steeds van plan.

Dit was een vraag, ook van mevrouw Wendel, over de regeldruk. Ze vroeg hoe ik ervoor ga zorgen dat bestuurders stoppen met het opleggen van extra regels. Ik moet zeggen dat ik ook onder de indruk was van het lijstje dat u voorlas. Dat bevestigde voor mij ook wel weer het belang van het gesprek dat wij met de AZWA-partijen hebben, want daarbij hebben we speciaal een groep en twee gezanten die zich daarmee bezighouden. Veel regels zijn soms ook gepercipieerd. Die zijn eigenlijk helemaal niet per se nodig, maar een medewerker denkt dan dat zijn teamleider dat wil, de teamleider denkt misschien

weer dat het bestuur dat wil, en het bestuur denkt dat het moet van de raad van toezicht of misschien wel van de wetgever. Zo zijn er best heel veel regels. Wij zijn nu heel hard bezig om ook van de werkvloer op te halen wat nou eigenlijk regels zijn die we zouden kunnen schrappen. We hebben al best wel goede voorbeelden van hoe dat kan. We hebben aankomende maandag een overleg met alle AZWA-partijen waarin dit ook op de agenda staat. We willen daarbij ook kijken welke maatregelen we nog meer kunnen nemen om te zorgen dat dat echt serieus naar beneden gaat. We hebben met elkaar afgesproken dat dat naar 20% gaat. Daar zijn we gewoon nog niet. Dat vraagt dus echt om een slag dieper dan wat er op dit moment gebeurt.

Dan meneer Bushoff met de tien voorstellen. Ik zou eigenlijk willen voorstellen dat ik eens bij u op de koffie kom om toch eens te kijken wat u precies voorheeft met die ideeën en om te kijken of we daar inderdaad een aantal zaken van op kunnen pakken. Dat is dus eigenlijk een soort wedervraag, maar ik zie dat het wordt geaccepteerd.

Dan had mevrouw Dobbe nog de vraag of ik bereid ben om te onderzoeken hoeveel marktwerking in de zorg nu daadwerkelijk kost.

De voorzitter:

Voor we daarmee verdergaan, is er nog een interruptie van meneer Bushoff.

De heer Bushoff (PRO):

Ja, ik heb alleen even de vraag of er dan suiker en melk in de koffie moeten.

Minister Sterk:

Alleen melk.

De voorzitter:

U vervolgt uw betoog.

Minister Sterk:

Het antwoord op de vraag van mevrouw Dobbe of ik bereid ben dat te onderzoeken, is: nee, daar ben ik niet toe bereid.

Dan ten slotte de vraag van meneer Van Houwelingen. Dat zijn nog twee vragen. Hij vroeg of we zouden moeten stoppen met jeugdzorg in het buitenland. Ik moet eerlijk zeggen dat ik me dat ook heb afgevraagd. We hebben de afgelopen tijd een aantal keer gehoord over jongeren in het buitenland, het slechte toezicht op deze jongeren en de dingen die hun soms overkomen. Daar vind ik inderdaad ook van alles van. Ik heb dat toevallig afgelopen week besproken. Ik wil daar toch nog eens goed naar gaan kijken. Hebben we dat nou goed georganiseerd? Op welke gronden laten we jongeren naar het buitenland gaan? Kunnen we daar inderdaad voor instaan? Ik ben nog niet zover dat ik zeg dat we het gaan stoppen, maar ik vind het absoluut belangrijk om er eens goed naar te gaan kijken.

De heer Van Houwelingen (FVD):

Fijn om te horen dat de minister hier serieus naar gaat kijken, maar stel dat uit dat gesprek komt — ik vermoed dat dat onvermijdelijk is — dat je dat toezicht daar simpelweg niet goed op orde kan krijgen, om alle redenen die ook experts noemen, zoals dat het in het buitenland is. Dat gaat nu via beeldbellen en de inspectie heeft daar

natuurlijk geen bevoegdheid. Zou het dan niet zo moeten zijn, volgt daar niet dwingend uit dat je dan moet zeggen: laten we maar stoppen met het plaatsen van onze jongeren in het buitenland? Het is voor mij alsof de NS gaat rijden terwijl de seinen niet werken. Dan zegt de NS ook: sorry, maar we kunnen geen veilig vervoer meer bieden. Zou dat dan niet de conclusie moeten zijn?

Minister Sterk:

Ik ga niet vooruitlopen op allerlei bevindingen. Wellicht komt dat ooit, maar laten we er eerst maar eens even goed naar kijken.

Dan ten slotte een vraag die meneer Van Houwelingen ook al eerder aan mij heeft gesteld, namelijk of ik vind dat een Kamerlid bij zo'n gesprek met de jeugdbescherming en de ouders zou moeten zijn. Ik heb toen ook aangegeven wat ik nu weer ga zeggen: dat is niet aan mij; dat is aan een gecertificeerde instelling en het belang van het kind staat daarbij altijd voorop.

De voorzitter:

Dat leidt nog tot een vervolgvraag van de heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen (FVD):

Dat klopt. Daar waren we de vorige keer inderdaad gebleven, maar mijn vraag was deze keer anders, namelijk: wat vindt de minister er zelf van? Als het bijvoorbeeld gaat om gedetineerden, dan zal de minister van Justitie zeggen, want zo is dat geregeld: daar moet een Kamerlid bij kunnen. Die zal dat dan antwoorden. Ik vind dat dit een heel vergelijkbaar geval is. Ik snap op zich dat de minister zegt dat ze het aan de instellingen zelf laat, maar ik kom nergens binnen. Bij allerlei verschillende instellingen is dat zo. Overal krijg je nul op het rekest. Dat is mijn vraag aan de minister. Ik hoor "ik laat het aan de instellingen", maar wat vindt de minister daar zelf van? Is het niet zorgelijk en iets wat ze misschien met de instellingen moet gaan bespreken dat wij daar dus niet binnen kunnen komen? Dat geeft ook heel veel wantrouwen. Dat zal de minister toch ook begrijpen.

Minister Sterk:

Ik vind wat ik net heb gezegd. Dat vind ik ook zelf. Dat is niet alleen een antwoord dat ik moet geven. Ik vind dat het belang van het kind vooropstaat en dat het echt aan de zorgaanstelling is om daar zelf over te beslissen.

De voorzitter:

De heer Van Houwelingen voor zijn laatste interruptie.

De heer Van Houwelingen (FVD):

Ja, een interruptie. Ik concludeer het maar even af. Kijk, dat vind ik nou zorgelijk. In een vorig debat of een mediadebat, ook in deze zaal, was dat hetzelfde. Er wordt dus blind vertrouwd op instituten. De minister zegt een aantal keer in antwoord op mijn vraag: ik vertrouw de inspectie; ik ga ervan uit dat de inspectie goed functioneert. En nu weer: ik ga ervan uit dat de jeugdbescherming dat goed doet. We weten uit het verleden, bijvoorbeeld uit de toeslagenaffaire, dat dat niet altijd het geval is. Ik kom hier met zorgwekkende signalen en de minister zegt: ik vertrouw erop dat het goed gaat. Nee, de taak, het werk van de minister zou moeten inhouden dat ze als ze dit allemaal zo hoort, denkt: nou, dat is misschien een zorg; laat ik er eens achteraan gaan. Ik vind het dus

voor een groot deel taakverzaking, dus ik vind het niet goed.

De voorzitter:

Dat brengt ons bij de tweede termijn van de zijde van de Kamer, maar ik stel voor om even twee minuten te schorsen, want ik vermoed dat mevrouw Wendel heel graag de eerste spreker wil zijn. Een schorsing van twee minuten dus.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Dat brengt ons bij de tweede termijn van de zijde van de Kamer. Daar hebben we allemaal één minuut spreektijd voor, te beginnen met mevrouw Wendel.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Dank, voorzitter. Vandaag hebben we ons natuurlijk enorm gefocust op wat er fout gaat in de zorg. Ik hecht er wel waarde aan om uit te spreken dat natuurlijk 95%, zo niet meer, van de mensen gewoon echt met hart en ziel in de zorg zit. Ik hecht er waarde aan om dat te zeggen, aangezien dit debat ook wel een heel ander beeld kan geven. Ik denk dat het goed is dat we de schurken eruit filteren en dat we de zorgsector gaan opschonen. Dat moeten we wat mij betreft doen door barrières op te werpen aan de voorkant en door harder te straffen. Dan beschermen we de meest kwetsbare mensen van onze samenleving en besteden we zorggeld aan zorg.

Dan nog kort wat over besturen in de zorg. Ik zei het in mijn eerste termijn ook al: een leven vol regels en met beperkte vrijheid is geen leuker leven. Ik denk niet dat het per se aan de bestuurders ligt, dus ik zou echt een oproep willen doen aan onszelf, aan de minister, maar ook aan de maatschappij. Laten wij als politiek hun ook de nodige rugdekking geven. Als er een keer wat misgaat, laten wij dan niet met elkaar direct op hoge poten een debat aanvragen. Zo geven we de bestuurders ook zuurstof om in de dagelijkse praktijk ruimte te geven. Ik denk dat we daar met elkaar een verantwoordelijkheid voor hebben, dus ik ga me daar zelf in ieder geval aan houden.

Trouwens, een goed punt: ik wil graag een tweeminutendebat aanvragen.

De voorzitter:

Dat brengt ons bij mevrouw Van Brenk namens 50PLUS voor haar tweede termijn.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Dank, voorzitter. Ik ben niet zo vrolijk en positief als mijn buurvrouw. Ik ben gewoon gefrustreerd. Ik ben echt gefrustreerd door dit debat. Ik wil gewoon: wat kan wel? Ik wil geitenpaadjes. Ik wil snelheid, daadkracht, lef. Ik wil een zorgfraudeterminator die overal dwars doorheen gaat om te zorgen dat het opgelost wordt. Want welke sancties krijgen werkgevers nou als ze in zee gaan met malafide bureaus of als diploma's niet gecheckt worden? De waarheid is: geen enkele sanctie. Geen enkele sanctie volgt! Van mensen die ervaring hebben met de IGZ heb ik gehoord dat die geen signalen opvangt, maar mensen wegstuurt. Wie helpt radeloze ouders, radeloze kinderen, die te maken hebben met ondermaatse of zelfs rampzalige zorg? Ik hoor verhalen over een dementerende oudere die getackeld wordt door een verzorgende en bont en blauw is, omdat ze niet gedoucht wilde worden. Waar kunnen zij nou terecht met zulke verhalen? Sorry, ik zie nog even geen licht aan het eind van de tunnel, want die is veel te lang. Alles duurt hier

veel te lang.

De **voorzitter**:

Mevrouw Van Meetelen namens de PVV.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Voorzitter, dank. Ik wil me volledig aansluiten bij het zojuist gezegde door mevrouw Van Brenk.

Daarstraks had ik iets te weinig tijd. Ik ga dit heel snel doen. Ik had ook nog gevraagd of het verplicht wordt de risicoprofielen te gebruiken: door wie, vanaf wanneer? En gaat zo'n verplichting dan leiden tot weigering, intrekking of stopzetting van betalingen?

Daar had ik ook nog een vraag achteraan. Hoe ziet de minister de positie van het bankwezen? Dat blijft een beetje een onderbelicht iets. Als je in het rapport van het RIEC leest over het rondpompen van geld via verschillende bankrekeningen, wetende dat een heleboel sectoren hele strenge maatregelen hebben, dat er van alles ingebouwd is bij banken en dat ze een poortwachtersfunctie hebben, vind ik het echt ongelooflijk dat dit dan toch nog kan. De vraag is dus: wat kan de minister daar nog in betekenen, eventueel met de minister van Financiën? Ik heb geen idee hoe je dit moet gaan tackelen. Is de minister bereid om een gesprek te voeren over de vraag: hoe kunnen we dit nou beter ondervangen en zorgen dat die geldstromen niet verdwijnen en dat er dus ook weer geld terugkomt? Dat is mijn vraag.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dat brengt ons bij mevrouw Tijmstra namens het CDA.

Mevrouw **Tijmstra** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Ik wil de minister bedanken voor het beantwoorden van alle vragen. Ik zie ook dat er echt heel veel gebeurt in de aanpak van zorgfraude, maar ook aan het verdere regels stellen als het gaat om het goede bestuur.

Voor het CDA zijn er bij de aanpak van zorgfraude twee prioriteiten. Dat is de voordeur meer dicht doen en inzetten op gegevensuitwisseling. Wat ons betreft staat dat vooraan. Het zijn ook twee onderwerpen waar we het volgens mij allemaal over eens zijn, hier in de Kamer, bij het ministerie, maar ook iedereen in het veld.

Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Van Brenk over de geitenpaadjes. Ik snap de zorgvuldigheid, maar als de minister ergens een geitenpaadje ziet, gebruik het dan alsjeblieft.

De **voorzitter**:

De heer Bushoff namens PRO.

De heer **Bushoff** (PRO):

Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan de minister voor de beantwoording. Ik kijk uit naar de brief over de bredere inzetbaarheid van de Bibob. Ik hoop dat die brief snel komt en dat daarin dan echt ingegaan kan worden op het inzetten van de Bibob voor de Wlz, maar ook of er opties zijn om die eventueel in te zetten voor de Zvw, en überhaupt breder voor zaken die met publiek geld worden gefinancierd. Ik hoop dat dit aan bod kan

komen in de brief. Dat is één.

Twee. Het gaat toch gruwelijk mis bij ExpertCare, net zoals het in het verleden ook is misgegaan bij Co-Med. Mijn collega van het CDA zei het ook al. Dat is zo schrijnend. Dan zie je inderdaad dat onze grootste opgave natuurlijk is om dit soort partijen aan de voorkant uit de zorg te houden. Als ze er eenmaal zitten, leveren ze zo veel ellende voor kinderen op, of voor mensen die geen huisarts meer konden vinden, dat het eigenlijk niet te overzien is. Soms moet alles wat we doen natuurlijk gericht zijn op aan de achterkant iets rechtzetten, maar we moeten vooral ook aan de voorkant voorkomen dat het aantrekkelijk is om je in de zorg te begeven met kwade bedoelingen. Daarover had ik een aantal ideeën. Ik ga daar graag over in gesprek met de minister bij een kop koffie.

De voorzitter:

Dank u wel. Dat brengt ons bij de heer Van Houwelingen namens Forum voor Democratie.

De heer Van Houwelingen (FVD):

Dank voor de beantwoording. Ik zit hier met enigszins gemengde gevoelens. Het compliment dat ik gaf, staat nog steeds. Zo zie ik een minister graag. Je duidt aan dat er een probleem is, in dit geval met de dieselvergoeding voor zorgvervoerders. De minister zegt dan niet: ik vertrouw dat de zorgverzekeraars dat wel goed doen. Nee, ze geeft een signaal af en dat wordt dan opgelost. Anders was dat probleem nu alleen maar groter geweest.

Ik heb dezelfde onderbouwde zorgen met betrekking tot andere instellingen, in dit geval de jeugdbescherming en de inspectie. Dan verwacht je dat de minister dat weerlegt en zegt: u heeft zorgen, maar dat klopt niet om die en die redenen. Oké, dat kan. Of je verwacht dat ze wat doet. Wat dus niet kan, denk ik, is dat ... Dat zie je heel vaak, en niet alleen bij deze minister. Een paar uur geleden zat hier de minister van Onderwijs, die hetzelfde deed met betrekking tot het Commissariaat voor de Media. Daar ging ze zich ook achter verschuilen, terwijl daar ook heel veel zorgen over zijn. Deze minister vertrouwt blijkbaar blindelings instituten zoals de inspectie of de jeugdbescherming. Dat is dus niet de goede manier. Dat gebeurt helaas toch heel vaak, en niet alleen bij deze minister. Dat is jammer, maar hopelijk gaat dat veranderen.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan kijk ik even naar mevrouw Wendel. Wil zij nog een keer het voorzitterschap overnemen?

Voorzitter: Wendel

De voorzitter:

Uiteraard. Het woord is aan mevrouw Synhaeve van D66.

Mevrouw Synhaeve (D66):

Dank u wel. Ik begon mijn bijdrage met te zeggen dat het vandaag heel veel over geld gaat, maar dat het eigenlijk moet gaan om het onmenselijke leed dat hierachter schuilgaat. Het moet onze primaire opdracht zijn om dat tegen te gaan en aan te pakken. In het verlengde daarvan moeten we concluderen dat er honderden kinderen zijn in de jeugdzorg waarvan we geen idee hebben waar ze zitten en of ze veilig zijn. Dat

is het puntje van de ijsberg, want dan hebben we het alleen nog maar over de kinderen in de een-op-eenbegeleiding, terwijl we weten dat er in al die andere takken ook heel grote zorgen zijn over de veiligheid.

Een van de andere punten die ik aanraakte onder het kopje "grote knoppen om aan te draaien", zit toch in: ga alsjeblieft op voorhand de zorgaanbieders toetsen. Aan de voorkant tegenhouden is aan de achterkant veel minder gedoe. Dan schrik ik ervan als we eigenlijk horen dat we pas na 2028 kunnen gaan toetsen. Ik zou de minister dus wel willen vragen: kunnen we niet bekijken of we daar al eerder stappen in kunnen zetten, of misschien voor een deel van deze groep of een deel van het type aanbieders? We weten dat het aantal jeugdzorgaanbieders met duizenden groeit in een paar jaar tijd. Als we zo doorgaan na 2028 zijn we de 10.000 voorbij, terwijl we met, afhankelijk van de cijfers, tussen de 1.000 en 3.000 begonnen in 2015. Laten we dus alsjeblieft bekijken of we al eerder meters kunnen maken waar dat zorgvuldig kan.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dan is het woord weer terug bij de voorzitter.

Voorzitter: Synhaeve

De voorzitter:

Dan kijk ik even naar de minister. Zij vraagt om vijftien minuten. Zijn die vijftien minuten allemaal nodig? Oké, helemaal goed. We beginnen om 21.00 uur weer.

De vergadering wordt van 20.45 uur tot 20.53 uur geschorst.

De voorzitter:

Dat brengt ons bij de tweede termijn van de zijde van het kabinet.

Minister Sterk:

Voorzitter, dank u wel. Ook dank voor de vragen die zijn gesteld door de Kamerleden.

Ik moet zeggen dat ik toch een beetje blij hangen bij de frustratie van mevrouw Van Brenk, want ik denk echt dat wij allemaal delen dat we het gewoon echt hard moeten gaan aanpakken en dat het echt uit de klauwen loopt; dat is denk ik wel anders dan een aantal jaar geleden. Volgens mij doen we echt heel veel, en ik vraag me af of mevrouw Van Brenk voldoende zicht heeft op wat we allemaal doen. Als dat niet zo is, ligt dat aan mij, want ik heb dan een rol te vervullen om dat meer duidelijk te maken. Ik wil in ieder geval samen met haar blijven optrekken om te kijken hoe we dit aan kunnen pakken. Ik heb in de eerste termijn ook al aangegeven: als u signalen heeft van partijen die zeggen "we zouden dit eigenlijk moeten doen, waarom gebeurt dat niet?", kom dan alstublieft langs. Dan kunnen we namelijk kijken of dat inderdaad klopt, en als dat zo is, kunnen we het mogelijk ook oplossen. Daar zijn we allemaal bij gebaat. Die uitnodiging wil ik u graag toch nog een keer meegeven.

Mevrouw Wendel had een oproep die mij ook echt uit het hart gegrepen was. Die ging erover dat mensen soms regels maken, maar dat ze misschien ook een beetje moeten oppassen om elkaar daar niet zomaar heel hard op aan te vallen. Dat is me ook echt uit

het hart gegrepen, dat we er niet gelijk weer N=1 van zouden moeten maken. Ik wil me daar dus graag bij aansluiten.

Dan hadden we een aantal vragen die nog beantwoord moeten worden; dat waren twee vragen van mevrouw Van Meetelen. Een daarvan, over de zorgprofielen, had ik in de eerste termijn nog niet beantwoord. We hopen dat we hem goed begrijpen, want bij ons was wel de vraag: is dit nu precies wat ze bedoelt? U vroeg wanneer de analyse met risicoprofiel komt en wanneer die openbaar wordt met concrete maatregelen. Wij hebben dat geïnterpreteerd als: wat gaat u nu precies doen met risicovolle aanbieders?

Uitgangspunt van de verbreding en verdieping van de vergunningsplicht is een eenduidige norm en toets voor alle startende en herstartende aanbieders van de Zvw-zorg, de Wlz-zorg, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en zorg gefinancierd uit pgb-budgetten. De integriteit van de aanbieder krijgt een prominente plaats in die toets, en het kunnen overleggen van een vog is daar ook een heel belangrijk onderdeel van. Daarom zet ik in op het voeren van fysieke gesprekken voorafgaand aan de vergunningverlening. Het CIBG, de NZA en het IGJ gaan hierbij risicogestuurd gesprekken voeren en aanbieders bezoeken, en de TIZ-partijen gaan gezamenlijk risicoanalyses doen om zo hun prioriteiten te bepalen.

Dan had u ook de vraag of ik bereid ben om de wettelijke grondslag te creëren. Ik ben in ieder geval bereid om dat te onderzoeken. Banken melden verdachte transacties door zorgaanbieders al bij de Financial Intelligence Unit, de FIU. Deze informatie komt nu niet, of pas heel laat, bij de zorgverzekeraars terecht, en dat moet inderdaad echt anders. Ik neem dat knelpunt dus mee in de uitwerking van de opdrachten die recent door de Ministeriële Taskforce Ondernijning aan mij en de minister van JenV zijn gegeven. U krijgt hiervan begin volgend jaar een voortgangsrapport.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Dat vind ik al fijn om te horen, maar ik wilde er iets verder in gaan. Ik heb twee jaar Economische Zaken gedaan en toen heb ik dit verschillende keren naar voren gebracht: ik had echt een hele waslijst aan ondernemers in verschillende sectoren die bijvoorbeeld bij een vreemde transactie van €3.000 die ze overmaakten al een telefoontje kregen, die een hele waslijst aan vragen moesten invullen en waarvan zelfs hun rekening werd bevroren en in sommige gevallen zelfs werd opgeheven, al vrij snel. Dan hebben we het over kleine bedragen van ondernemers onder elkaar. Dit is zorggeld, belastinggeld; we hebben het over miljoenen euro's die heen en weer gepompt worden.

Ik denk dus echt, en daarom wil ik daar echt op wijzen ... Ja, voorzitter, ik zie u kijken, maar ik wil echt even mijn zin afmaken. Ik wil dat hier heel snel actie op komt, want naast alles wat wij aan de voorkant moeten doen tegen de fraude moet, op het moment dat er geld heen en weer gaat en belastinggeld, geld voor kwetsbare mensen, op een andere manier wordt ingezet, de bank in mijn optiek gewoon zeggen "ho, stop, we gaan niet verder"; dan gaat het geld ook niet weg. Daar kan denk ik een wereld gewonnen worden. Dat kan bij andere sectoren al, dus ik zou zeggen: stop met de naïviteit in de zorgsector en ga het harder aanpakken.

Minister **Sterk**:

Fijn dat mevrouw Van Meetelen een beetje heeft geduid wat ze precies bedoelt. Ik neem dat mee in de gesprekken.

Ten slotte ga ik naar een oproep van mevrouw Synhaeve, namelijk of wij in de uitwerking toch de vraag mee kunnen nemen of wij de jeugdzorginstellingen niet wat eerder al zouden kunnen ... Ik neem dat mee in de uitwerking. Ik heb daar natuurlijk het nodige over gezegd. Ik zie ook echt wel dat het nodig is dat we dit zo snel mogelijk voor elkaar krijgen, dus ik doe daar alles aan.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan komen we richting afronding. Er is een tweeminutendebat aangevraagd door het lid Wendel. Dat zal worden doorgegeven aan de Griffie plenair. Tot slot hebben we een aantal toezeggingen, die ik kort zal nalopen. Het betreft toezeggingen op hoofdlijnen, waarbij de Kamer een brief tegemoet kan zien. Het zijn er in totaal vier.

- De eerste is de volgende. De Kamer wordt eind van het jaar geïnformeerd over de uitkomst van het gesprek met de collega-bewindspersoon van JenV over het snelrecht en boa's. Dat was het punt van mevrouw Van Brenk.
- De tweede toezegging is de volgende. De Kamer zal halfjaarlijks een voortgangsbrief zorgfraude ontvangen, waarin terugkoppeling plaatsvindt over de diverse aspecten die in dit debat zijn gewisseld. Dat wordt later nog schriftelijk uitgebreid toegelicht.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Misschien om het voor iedereen duidelijk te maken: de vraag is of de zorgfraude-inspecteurs van de zorgverzekering een boa-status zouden kunnen krijgen.

De voorzitter:

Helder.

- Dan ga ik naar het derde punt. De Kamer ontvangt nog een brief over het punt van het lid Bushoff over de Bibob.

Kan daar ook een termijn aan gekoppeld worden?

Minister **Sterk:**

Ik denk dat dat begin volgend jaar zal zijn, of zoveel eerder als het kan. Dat zal ik ook doen. Ik mik op begin volgend jaar, want dan hebben we weer zo'n verzamelbrief. Ik kan het dan daarin meenemen.

De voorzitter:

Dus ik hoor u zeggen dat de tweede toezegging in de verzamelbrief mee kan, of wordt dat een aparte brief? Ja, of eerder, als het kan.

- Dan ga ik naar de vierde toezegging. De Kamer wordt nader bericht over de voortgang van het onderzoek naar/de analyse van de rol en functie van pgb-bemiddelingsbureaus. Dat was het punt van het lid Wendel.

Ook daarbij is de vraag op welke termijn de minister verwacht dat met de Kamer te

kunnen delen.

Minister **Sterk**:

Dat durf ik nu zo niet te zeggen. Ik dacht dat ik net in de beantwoording wel iets had gezegd.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

Ik vind het ook goed als ik bij de begroting het antwoord op de vraag over de termijn hoor. Dan beginnen we er dan nog even weer over.

Minister **Sterk**:

Ja, dat kijken we even na.

De **voorzitter**:

Bij dezen. Dat waren de toezeggingen die zijn genoteerd. Ik dank de minister, haar ambtenaren en alle geïnteresseerden voor het bijwonen van deze vergadering. Ik sluit de vergadering. Fijne avond.

Sluiting 21.01 uur.